

Økonomisk autisme

Dele af den økonomiske teori, der undervises i i dag, minder mest af alt om autisme, mener docent Verner C. Petersen fra Handelshøjskolen, Aarhus Universitet.

Fra USA lyder selvkritikken, at universiteternes business skoler alene har fremmet den opfattelse, at handel kun drejer sig om kortsigtet profitmaksimering. Men finanskrisen har skabt en vis selvkransagelse – også på Aarhus Universitet. Spørgsmålet er, om krisen ligefrem kan gå hen og ændre på indholdet af økonomistudiet.

14

Dynamisk Yoga

Hvordan kommer man i gang med at udfolde sig i sportens verden, når man er vokset op i en slikbutik, og den eneste form for motion i snart fem år har været cykelturen mellem universitetet og hjemmet?

CAMPUS' Louise Debois forsøger i en ny artikelserie at finde netop sin sport blandt de mange tilbud hos Aarhus Universitetssport.

12

Farvel til hjemme-pc'erne

Den nye multimediebeskatning kommer også til at ramme de ansatte på Aarhus Universitet, og hverken fællestillidsmanden eller direktøren er begejstrede.

– Jeg synes, at den foreslåede multimediebeskatning i sin nuværende form er meget uheldig, bureaukratisk og vilkårlig. Den vil desuden være særligt demotiverende for universitetsansatte, som i vid udstrækning yder en stor arbejdsindsats hjemmefra, siger universitetets direktør, Jørgen Jørgensen.

3

CAMPUS

AARHUS UNIVERSITET

8

4.5.09

Foto: University of Florida

Hvad er **vi** fælles om?

90.000 ellevilde fans samlet på et sted. Alle er klædt i de samme farver, alle synger de samme sange, og alle håber på det samme: En sejr til deres elskede universitetshold. Normalt har de vidt forskellige interesser. Studerende, professorer, sekretærer, timelærere og alumner, men lige nu står de sammen. Sammen i kampen mod den ydre fjende.

Billedet er svært at forestille sig på Aarhus Universitet. Men i USA kan sport derimod virkelig samle folk fra alle grene af universitetet og skabe en fælles identitet, som vi kun kender lidt til herhjemme.

Tager man kapsejladser på universitetssøen, kan den heller ikke rigtig sammenlignes med sportskampene i USA, hvor to universiteter møder hinanden. Kapsejladser er en intern kamp mellem institutterne, og den kan groft sagt højst skabe splid i konkurrencen om, hvilket institut der er hurtigst på vandet og rundt om ølflasken.

Hvordan opnår man så denne fællesskabsfølelse på Aarhus Universitet? Og kan man? Hvad er i det hele taget Aarhus Universitets identitet?

Det havde nok været lettere for bare tre år siden, hvor AU var synonym med de gule mur-

sten i Universitetsparken. Sådan er det ikke længere. Nu er Aarhus Universitet både gult, rødt, sort, hvidt og gråt. Det har fødselsdag flere gange om året og er blandt andet både 80 år, 105 år og 9 år, og selv om det fortsat hedder Aarhus Universitet, har det nu rødder i både Jylland, på Sjælland og på Fyn.

– Kulturer er ikke bare noget, man klasker sammen med et fælles logo og en festlig T-shirt, og så er det overstået, fortæller Anne-Marie Skov, kommunikationsdirektør i Carlsberg, om at skabe en ny, fælles identitet efter bryggeriets fusion med dele af Scottish and Newcastle i 2008.

Dekan Børge Obel fra Handelshøjskolen er enig i, at det er svært, og når det kommer til AU, mener han, at der skal noget nyt til for at opnå fællesskabsfølelsen.

– Det skal være noget, hvor vi alle sammen kan sige: Det her er Aarhus Universitet, og det er det, der markerer os. Ligegyldigt om man kan lide vores nye design, det femte element, eller ej, er det så radikalt, at alle ved, det er AU. Det er lidt ligesom universiteterne i USA, der har hver deres maskot, som alle kender, og det skaber en form for identifikation.

Tema om identitet på AU side 7-11 ►

Frihedsgrader — lad os tage ministeren på ordet

Af formand
for bestyrelsen
Jens Bigum

Jeg vil indledningsvis gerne rose viden-skabsministeren for hans seneste udmelding om frihedsgrader til universiteterne. Ministeren skriver i Politiken den 28. april:

”Tiden er moden til, at universiteternes ledelser påtager sig et endnu større ansvar for at skabe mulighedernes universitet. Jeg har fuld tillid til, at bestyrelserne og de ansatte ledere er i stand til at løfte denne opgave, for de har gjort et fortrinligt arbejde med at få skabt nogle stærke profiler for de otte universiteter, der udgør det nye universitets-danmarkskort efter fusionerne i 2006 og 2007.”

Set i forhold til den aktuelle debat om frihedsgrader, hvor universitetet skal aflevere det sidste bidrag til universitetsevalueringen den 25. maj, skal vi efter min mening tage ministeren på ordet.

Det er ingen hemmelighed, at bestyrelsen gerne havde set ikke blot det politiske, men

i høj grad også det embedspolitiske system slippe tøjlernes og overlade roret til universiteterne noget tidligere. I bestyrelsens femårige levetid har diskussionen om universiteternes manglende frihedsgrader fyldt meget. Hensigten med universitetsloven var jo at skabe grundlag for en professionalisering af universiteternes ledelse og dermed grundlag for, Folketinget kunne overlade ansvaret til universitetet for at udvikle og udnytte deres potentiale. Derfor er jeg også glad for, at ministeren nu anerkender det arbejde, som ikke kun universitetsledelserne, men også medarbejderne og studerende har gjort for at markere Aarhus Universitet, og jeg er ikke i tvivl om, at jo større frihedsgrader universitetet får, jo større afkast vil der komme til samfundet i form af forskningsbaserede uddannelser, videnoverførsel og myndighedsbetjening.

Vi har tidligere defineret frihedsgrader som: retten til at fastlægge kvalifikationskravene til en given uddannelse og en mere fleksibel akkreditering af nye uddannelser, retten til at disponere frit, når det gælder ansættelse af medarbejdere og anskaffelse af udstyr, og sidst, men ikke mindst, retten til at disponere strategisk over en større egenkapital og investere i de forskningsprojekter og uddannelser,

som passer til universitetets profil.

Der er god grund til lige at dvæle lidt ved den større egenkapital. Ikke overraskende slår den af Videnskabsministeriet netop offentliggjorte rapport fra revisionsfirmaet PriceWaterhouseCoopers fast, at danske universiteter har brug for en markant større egenkapital for at undgå en for forsigtig adfærd og for kortsigtet fokus på resultater. I rapporten anbefaler revisionselskabet, at universiteterne i fremtiden bør have en disponibel egenkapital, der svarer til cirka 15 procent af omsætningen.

Jeg er helt enig med PriceWaterhouseCoopers' konklusion om behovet for et større økonomisk råderum til universiteterne. For Aarhus Universitets vedkommende ville det svare til, at vi kunne disponere over en egenkapital på ca. 750 mio. kr. for at sikre investeringer i universitetets strategiske satsningsområder.

Det skyldes ikke, at Aarhus Universitet har økonomiske problemer, tværtimod. Aarhus Universitet er en økonomisk sund og veldrevet institution. I det netop aflagte regnskab for 2008 kommer universitetet ud med et mindre underskud på 16 mio. kr. Resultatet er 80 mio. kr. bedre end det budgetterede underskud, vi tidligere havde kalkuleret med, svarende til 1,7 % af indtægterne. Det skyldes derimod, at

vi har behov for større økonomisk råderum, hvis vi også på lang sigt skal løse vores opgave med tilføre det danske samfund uddannelser og viden på internationalt topniveau.

Jeg vil også afslutningsvis citere viden-skabsministerens kronik i Politiken, hvor han skriver: ”Fremtidens universiteter er selvstændige institutioner, der er i stand til at skabe attraktive arbejdsbetingelser for de studerende, forskerne og de ansatte. De skal selvfølgelig ikke detailstyres fra offentlig side.” Også her er jeg enig – dog med den afgørende bemærkning, at det ikke kun er fremtidens universiteter, men også nutidens universiteter.

Bestyrelsen på Aarhus Universitet er ikke i tvivl om, at den store universitetsevaluering vil pege i den retning, og at regeringen og forligspartierne skal give universiteterne langt større frihedsgrader og dispositionsmuligheder. Det siger vi velvidende, at universiteterne er en statslig institution, som anerkender samfundets behov for målstyring af universiteterne, og som på bedst mulig måde skal løse de samfundsmæssige meget vigtige opgaver, vi er sat i verden for – men dem løser vi nu bedst uden detailstyring fra offentlig side.

CAMPUS IN BRIEF

Financial crisis may change the study of economics

Despite the careful study of their most advanced mathematical models, economists failed to predict the extent to which the world economy has collapsed. Banks all over the world have been issuing loans and granting credit with little regard for the consequences, allowing both private clients and companies to invest far more than they could actually afford. And the question is whether the current crisis will affect the way in which economics is studied and taught in future. In an article published in The Chronicle of Higher Education (an American education journal), a number of teachers of economics and business in the USA support the idea of rethinking the curriculum – and not least the philosophy that they believe lies behind a good number of economics degree programmes. The Dean of the University of Notre Dame Business School, Carolyn Y. Woo, believes that all business schools should now introduce compulsory courses in ethics. As she points out in The Chronicle of Higher Education, the need for such courses becomes apparent when you study the kind of mortgages that have been issued in the USA in recent years.

This statement is a source of some amusement for Verner C. Petersen, a senior associate professor at the School of Business, Aarhus University, and leader of CREDO (the Centre for Research in Ethics and Decision-making in Organisations). Because the School of Business already has this kind of teaching!

“We started teaching ethics at the School of Business exactly 20 years ago. At the time there was huge resistance – some people even said that if we wanted to study ethics we should start studying theology instead of business,” he says.

According to Verner C. Petersen, there is plenty of evidence to prove that students at business schools and economics departments are more driven by narrow-minded self-interest than the average student.

“For instance, I've played a few games with some of my students to see how they react when offered the chance either to protect their own interests at the expense of everyone else, or to act in the interest of an entire group. And in general our students look after number one first even though this has a negative impact on every-

one else. We're an educational institution, and if we fail to give them a wider perspective and different values, then our society and democracy will suffer as a result,” says Verner C. Petersen.

He believes that some of the economic theory taught at business schools these days can be categorised as economic autism.

“People concentrate a great deal on specific, theoretical models and then apply them to the real world, which is highly complex. I call this economic autism,” says Verner C. Petersen. However, he has noticed the opposite trend as well: an increasing number of economists are starting to study actual human behaviour, attitudes and values.

“I think that the financial crisis is helping to change some of the basic assumptions of economics,” he concludes.

Pages 14-15

Identity at Aarhus University

What is identity, and how can it be created at a university?

In the USA the most obvious form of identity is created via the university sports teams, which unite all members of a university including professors, alumni and current students in supporting a common cause.

According to Joseph Hice, Associate Vice President, Public Relations & Marketing, University of Florida, one of the reasons for this is that sports teams are a constant factor at American universities.

He points out that the students, staff and lecturers change all the time – but that each university will always have its own football, basketball and baseball teams. The players might not be the same, but the sport remains the same. And he points out that students find it easy to be fans

because most of the people on the teams are the same age as they are. University football games in the USA consistently attract crowds of more than 90,000.

It is difficult to create the same kind of community spirit in Denmark because Danes tend to play sports in their local clubs. Danish universities do not have the same kind of sporting traditions as their American counterparts, either.

According to Børge Obel, Dean of the Aarhus School of Business, this means that Danish universities need to find something else that everyone can identify with.

“No-one says that sport has to be the factor that brings us all together. We could choose a professional profile instead. For instance, the Massachusetts Institute of Technology isn't famous for its sports teams – it's famous

for innovation. I don't know what would work for Aarhus University, but we need something distinctive, something that makes us unique,” he says.

The merger two years ago does not make it any easier to create a common identity and culture, and Aarhus University is not alone in facing this kind of difficulty.

“You can't just create a common culture by designing a common logo and distributing thousands of funny T-shirts,” explains Anne-Marie Skov, Vice President of Communication at Carlsberg. The Carlsberg brewery faced the same kind of problem when creating a new, common identity following its merger with parts of Scottish and Newcastle in 2008.

Pages 7-11

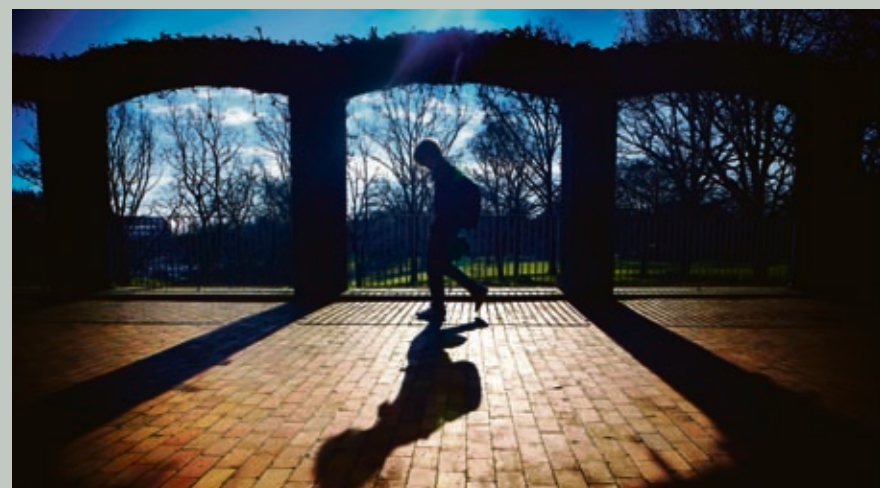

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne. Den nyeste udgave af **CAMPUS** kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 11. maj.
Deadline for indlæg den 4. maj kl. 10.00.

Redaktion: Fredrik Nielsens Vej 5, bygning 1448, 8000 Århus C
T: 8942 2334, e-mail: campus@au.dk
Webisode: www.au.dk/campus

Annoncer: dgmedia 7027 1155

Tryk: Hornslet Avistryk

ISSN: 1604-1607

Redaktionen

Hans H. Plauborg
Ansv. redaktør
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
M: 6020 2708
hho@adm.au.dk

Kristian Serge
Skov-Larsen
Journalist
T: 8942 2480
M: 2338 2221
ksl@adm.au.dk

Gitte Bindzus
Knudsen, journalist
T: 8942 1981
M: 6020 2626
gbk@adm.au.dk

Louise Debois
Studenterskribent
M: 3082 3007
ldn@adm.au.dk

Astrid Hellerup
Madsen
Studenterskribent
M: 2096 6855
ahm@adm.au.dk

Fotografer

Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
lk@adm.au.dk

Søren Kjeldgaard
Fotografelev
T: 8942 2347
M: 6020 2694
sskj@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotografelev
T: 8942 2347
jbra@adm.au.dk

Ny beskatning rammer AU-hjemmearbejde

Den nye multimediebeskatning kommer også til at ramme de ansatte på Aarhus Universitet. Hverken fællestillidsmanden eller direktøren mener, at det er i orden, hvis man skal betale for at udføre sit arbejde.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Efter lang debat er det endelige forslag om ny multimediebeskatning netop blevet fremlagt for folketinget med et flertal bag sig.

Dermed er det også muligt at få de første indikationer på, hvad forslaget konkret kommer til at betyde for AU-ansatte. Og her er svaret ”ganske meget”.

Fremover skal du betale skat, hvis du har en hjemmearbejdsplads, har lånt en computer med hjem til data-behandling af forskningen, eller bare hvis du bruger en universitetsmobil til at videre stille dine opkald på en tidlig udfleksnings-eftermiddag.

Kernen i det nye forslag er, at enhver form for brug af arbejdsgiver-betalt udstyr i hjemmet bliver regnet for privat brug og dermed udløser den årlige beskatning på 3000 kroner. Kun meget sjældent kan hjemlån af bærbare computere komme til at falde under bagatelgrænsen, ligesom mobiltelefonerne kan blive undtaget, hvis universitetet indfører en omfattende kontrol med telefonregningerne.

Dermed kan universitetsansatte komme i den situation, at det kommer til at koste penge at ville være en fleksibel arbejdskraft.

Direktør: Demotiverende

Universitetets direktør Jørgen Jørgensen er ked af, hvis den nye skat fremover rammer medarbejdere, der arbejder hjemmefra, fordi de er engagerede i deres arbejde.

– Jeg synes, at den foreslåede multimediebeskatning i sin nuværende form er meget uheldig, bureaukratisk og vilkårlig. Den vil desuden være særligt demotiverende for universitetsansatte, som i vid udstrækning yder en stor indsats hjemmefra, siger han.

Jørgen Jørgensen understreger, at han håber, at hjemmearbejdet vil fortsætte på trods af loven.

– Jeg kan kun håbe, at vore kolleger på universitetet – trods alt – vil vælge at se bort fra denne irriterende beskatning og fortsætte med at arbejde hjemmefra, hvilket rent arbejdsmæssigt selvfølgelig vil være det bedste for både dem og universitetet.

Tillidsmand: Ikke acceptabelt

Universitetets fællestillidsmand, Finn Folkmann, er heller ikke begejstret for den nye beskatning.

– Det er selvfølgelig ikke acceptabelt, at man skal betale for at arbejde. Jeg synes, vi skal sætte os sammen på universitetet, når de endelige regler kommer, og se, om

ikke vi kan skrue en ordning sammen, så hjemmearbejde ikke udløser ekstra beskatning, siger han.

Finn Folkmann mener, at hjemmearbejdspladserne og telefonerne er et væsentligt redskab for både universitetet og de ansatte.

– Det er en meget vigtig fleksibilitet, som vi risikerer at miste, hvis disse ordninger forsvinder. Arbejde i dag foregår ikke altid på instituttet, men kan lige så vel ske på vej til møder i København eller derhjemme, når børnene er lagt i seng. Det har både arbejdsgiveren og de ansatte gavn af. Derfor skal vi på den ene eller den anden måde finde en løsning, siger han.

På det ”gamle” AU alene er der i øjeblikket over 800 AU-betalte mobiltelefoner og mindst 400 hjemmearbejdspladser. Der er ingen oversigt over antallet af hjemlånte computere. ■

Fakta: Multimediebeskatning

Forårspakken og herunder bl.a. loven om multimediebeskatning er stadig ikke vedtaget i Folketinget, selvom regeringen og Dansk Folkeparti har indgået forlig om aftalen. Derfor er det endnu usikkert, præcist hvordan de nye regler bliver udformet – og hvordan SKAT vil vælge at tolke dem. Men indtil videre vil resultatet for ansatte på AU være følgende:

- Alle hjemmearbejdspladser bliver skattepligtige.
- Hjemlån af computere bliver skattepligtig. Undtaget herfra er helt særlige, enkeltstående tilfælde, hvor computeren en gang imellem lånes med hjem til helt specifik undervisningsforberedelse. Den konkrete fortolkning foretages af SKAT.
- Alle mobiltelefoner, som tages med hjem fra arbejde, bliver skattepligtige. Dette kan dog undgås, hvis de ansatte udelukkende bruger dem arbejdsrelateret og underskriver en tro og love-erklæring på, at det er tilfældet. Samtidig skal Aarhus Universitet kontrollere udskrifter af telefonregninger for evt. private opkald.
- Hvad enten man som ansat har en enkelt mobiltelefon eller både har fri computer, internet og telefon, beskattes man med 3000 kroner om året, hvilket afhængigt af skatteprocenten udløser en betaling på 1200 til 1800 kroner. Det vil ikke mere være muligt at fradrage private udgifter til telefoni og internet i beskatningen.

Hele lovforslaget med bemærkninger kan ses på www.ft.dk/Samling/20081/lovforslag/L199

Ny skole styrker samarbejdet

En ny fælles universitetsskole skal styrke samarbejdet mellem Aarhus Universitet og Ingeniørhøjskolen i Århus endnu mere. Og ingen af de to institutioners rektorer er afvisende over for også at tage det sidste skridt – en egentlig fusion.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Den nye Aarhus School of Engineering samler Ingeniørhøjskolens og Aarhus Universitets 18 forskellige ingeniøruddannelser i en enhed med det formål at styrke samarbejdet mellem de to institutioner.

I dag udbyder både Ingeniørhøjskolen og Det Naturvidenskabelige Fakultet en række ingeniøruddannelser, og målet med den nye skole er bl.a. at opbygge et stærkt teknisk og naturvidenskabeligt forskningsmiljø.

– Universitetsskolen er den foreløbige kulmination på et stadigt udbygget samarbejde mellem Ingeniørhøjskolen og Aarhus Universitet. Den repræsenterer et fuldt spektrum af ingeniøruddannelser samt ambitionen om at opbygge ingeniørvidenskab i Århus på lige fod med de øvrige naturvidenskabelige styrker, siger dekan Erik Meineche

Schmidt fra Det Naturvidenskabelige Fakultet.

Netop vendingen ”foreløbige kulmination” er der måske grund til at hæfte sig ved. For står det til de to institutioners rektorer, kunne samarbejdet godt udbygges endnu mere. Måske endda helt frem til en egentlig fusion.

Ønske om fusion

Allerede ved den store universitetsfusion i 2007 ytrede Aarhus Universitets rektor ønske om, at også Ingeniørhøjskolen blev en del af universitetsfamilien, og senest i universitetets evaluering til Videnskabsministeriet fra den 22. april i år har ønsket om sammenlægning igen fået en fremtrædende placering.

– Vi ser det ikke som noget problem, at vi ikke er helt sammenlagte. Især ikke med den nye samarbejdsaftale, hvor vi har fundet en god konstruktion. Men det ville

Foto: Jesper Rals/AU-foto

MED LENE I RYGGEN. ”Kommer Villy ikke alligevel?” Kunne man høre folk spørge hinanden om i Handelshøjskolens aula, hvor der var indbudt til politisk duel mellem Lene Espersen og Villy Søvnal. Og spørgsmålet var helt reelt, for kiggede man op på scenen, var den domineret af store plakater med den konservative formand. Men Villy kom – kun fem minutter forsinket – og så kunne debatten gå i gang. Udgangspunktet blev finanskrisen, og her var de to partiledere enige om, at den globale finansielle krise er alvorlig, og at der skal gøres noget. Herefter slap enigheden også op.

Mens Lene Espersen var meget klar i mælet om sine meninger inden for både skatte- og retspolitik, var Villy Søvn-

dal mere vævende, og hverken den konservative formand eller spørgsmål fra salen kunne få ham til at give et konkret bud på partiets skattepolitik.

En ting sagde han dog med klar og sikker stemme og med et glimt i øjet: ”Jeg tilhører den kommende regering.” Det udsagn var noget, salen kunne lide, og det blev derfor fulgt op af klapsalver og latter.

Men Villys trang til at skabe god stemning stoppede ikke der, og da han skulle finde et sted at anbringe sin jakke, var der ikke andet at gøre end at bruge en af de mange Lene-plakater som stumtjener. Dette fik igen publikum til at klappe og grine, mens Lenes kommentar var: ”Læn du dig bare op ad mig, Villy. Det kan du lære noget af.”

da være både logisk og nemmere, hvis vi kunne gå det sidste stykke af vejen, siger Lauritz B. Holm-Nielsen om de udbredte fusionsønsker.

Han understreger, at hele fusionsarbejdet var meget stort og omfattende, og at det måske var derfor, at politikerne ikke gik det sidste stykke.

– Men nu er tiden moden til at komme videre, og som samarbejdsaftalen viser, har vi jo ikke bare siddet og ventet her i Århus, og en

fusion er måske endnu mere oplagt i dag end dengang. Det er ikke et problem, at der ikke er sket noget endnu, men vi er da lidt utålmodige for at tage det endelige skridt, siger han.

Også på Ingeniørhøjskolen er rektor Ove Poulsen glad for det nye samarbejde og ville gerne udbygge det til mere.

– Vi har efterhånden et stærkt og trykt samarbejde med Aarhus Universitet. Vi arbejder tættere og

tættere sammen, og jeg synes, vi er gode til at opnå en synergi, så vi får det bedste ud af begge kulturer og styrkepositioner. Og det skal da ikke være nogen hemmelighed, at vi gerne ville gå det sidste stykke også til en egentlig fusion, siger han.

Om Aarhus Universitet og Ingeniørhøjskolen i Århus på sigt kan få lov til at fusionere, er et politisk spørgsmål, som afgøres på Christiansborg. ■

KORT NYT

Generationsforskelle i tilfredshed med jobbet

Den første videnskabelige undersøgelse af generationsforskelle i jobtilfredsheden blandt forskere og undervisere på amerikanske universiteter viser store forskelle mellem generationerne.

Forskerne bag undersøgelsen ”Exploring the Role of Generational Difference in Faculty Satisfaction” adskiller de 2400 adspurgte universitetsansatte i tre grupper: ”Traditionalisterne” født fra 1900-1946, ”Baby Boomerne” (1946-64) og ”X’erne” (1965-80). Den i særklasse mest utilfredse gruppe er Baby Boomerne. De lægger meget vægt på lønnen, og der er en stærk sammenhæng mellem deres løn og deres jobtilfredshed. Til gengæld betyder arbejdsbyrden ikke så meget for deres jobtilfredshed. Det gør den til gengæld for X’erne. Undersøgelsen bekræfter formodningerne om, at de 30-45-årige lægger endog meget stor vægt på balancen mellem arbejde og familieliv, når de skal vurdere deres overordnede tilfredshed med arbejdet. Traditionalisternes jobtilfredshed afhænger mest af lønnen og kun i meget ringe grad af balancen mellem arbejde og fritid/familieliv.

Undersøgelsen viser blandt meget andet også, at Baby Boomerne er mest tilfredse, hvis de har mange X’ere blandt de nærmeste kolleger. Derimod findes de mest utilfredse Baby Boomerne på de institutter og afdelinger, hvor der er mange forskere fra den ældre generation.

Basismiddel-udspil møder skepsis

Danmarks otte universiteter er blevet enige om et fælles udspil til, hvordan nye basismidler til universiteterne fremover skal fordeles. Ifølge udspillet skal uddannelse (målt som STÅ-indtægt) udgøre 45 procent, forskeruddannelse (målt som antal ph.d.er) 10 procent, bibliometri (målt som antal point fra optælling af publikationer) 25 procent og eksterne bevillinger (målt som indtægt) 20 procent. I dag bliver 50 procent af basismidlerne uddelt på baggrund af, hvor mange eksamener de studerende består, 40 procent på baggrund af, hvor mange eksterne bevillinger forskerne henter hjem ud over deres grundbevilling, og 10 procent på baggrund af, hvor mange ph.d.er universiteterne uddanner.

De otte universiteter har tidligere været stærkt uenige om, hvor meget bibliometridelen skulle tælle, og det nye udspil indebærer da også, at bibliometrien indføres gradvist. Det første år skal den således kun tælle 10 procent og de eksterne bevillinger 35 procent.

Det fælles udspil får dog alligevel en blandet modtagelse fra flere politiske forskningsordførere.

– Jeg synes stadig, det er en væsentlig usikkerhed, at den bibliometriske indikator fylder så meget, når vi endnu ikke er sikre på, om der er opbakning til den i forskerkredse, siger Socialdemokraternes forskningsordfører Kirsten Brosbøl til Altinget.dk

Kun De Radikales Marianne Jøved bakker entydigt op om udspillet.

Kritik af elektroniske kompendier

Som forsøgsordning har Nordisk Institut afskaffet papirkompendier. I stedet skal så mange tekster som muligt distribueres elektronisk. Men den nye ordning møder kritik fra de studerende, som mener, den skaber for mange problemer.

Af Astrid Hellerup Madsen

ahm@adm.au.dk

– For de studerende handler det ikke så meget om at spare penge på de trykte kompendier. Det handler om, at det skal fungere og være mere effektivt, siger Stine Ingemann Thomsen, der læser nordisk sprog og litteratur på 4. semester.

I stedet for at kunne købe papirkompendier på sekretariatet ved semesterstart skal de studerende nu selv downloade en del af pensum fra intranettet *FirstClass*. En ny aftale med CopyDan har gjort det muligt at lægge tekster på op til 20 sider ud i et lukket forum. Længere tekster laves til masterkopier, som de studerende kan kopiere på Sprogbiblioteket.

– Jeg synes, det er en virkelig dårlig idé, siger Aicha Echamari, som også er fra 4. semester. Hun mener heller ikke, at økonomien spiller den store rolle for de studerende.

– Det tager lang tid at få overblik over alle teksterne. Alene at printe ud tager lang tid, og ikke alle studerende har en printer hjemme, så der bliver kø på biblioteket. Underviserne får ikke lagt teksterne ud i god nok tid, og masterkopier forsvinder fra biblioteket. Det er virkelig irriterende.

Administrative fordele

– Det er ikke en hemmelighed, at en del studerende ikke er tilfredse med ordningen, erkender Per Stounbjerg, institutleder på Nordisk Institut.

De elektroniske kompendier er blevet indført af flere forskellige grunde. For det første fordi det blev muligt pga. den nye aftale med CopyDan. Men administrativt har det mange fordele for instituttet, som nu ikke længere skal have lagerplads eller penge ude og svæve til tryk af de kompendier, der ikke bliver solgt. Desuden er den nye ordning mere fleksibel,

så underviserne har mulighed for at skifte en tekst ud midt i et forløb, hvis de finder en bedre end den planlagte.

– I princippet skal alt undervisningsmateriale stadig være klar til de studerende ved semesterstart. Alle nye ordninger giver brok, fordi folk skal vænne sig til det. Men selvfølgelig er det et problem, hvis nogle undervisere bruger ordningen som en sovepude. Det skal der strammes op på, understreger Per Stounbjerg.

Nordisk Institut er ikke det eneste sted, der forsøger sig med at udnytte de elektroniske muligheder. Institut for Statskundskab har en ordning, som de har gode erfaringer med.

Grundlæggende har instituttet den holdning, at man kun trykker det undervisningsmateriale, der er nødvendigt.

– Når en hel årgang har undervisning, får vi stadig trykt papirkompendier. Vores årgange er på 250 studerende, og det

ville overbelaste printsystemet, hvis alle skulle udskrive teksterne, siger institutleder Jens Blom-Hansen.

Mindre papirspild

Hvis de to nordiskstuderende skal fremhæve noget godt ved den nye ordning, peger de begge på, at papirforbruget bliver mindre. Ingen af dem har printet alle semestrets tekster ud. Men de er også enige om, at der skal en del ændringer til, før det kommer til at fungere på Nordisk.

– En anden god ting er, at teksterne er lette at få fat på, når de først er lagt ud på nettet, siger Stine Ingemann Thomsen. Hun foreslår, at instituttet i stedet for masterkopier laver de længste tekster til kompendier, som de studerende kan købe.

Ordningen skal evalueres i maj. ■

AU ønsker ro om universitetsloven

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Aarhus Universitet kommer ikke med konkrete ønsker eller krav til ændringer af universitetsloven. Ledelsen på AU mener, at loven i hovedsagen bør videreføres, fremgår det af det høringsvar, som nu er sendt ind til Videnskabsministeriet efter evalueringsrunden på universitetet.

Bestyrelsen og rektoratet skriver i høringssvaret, at der er behov for stabilitet omkring lovrammen for universiteterne. Samtidig lægger ledelsen dog op til at sikre de ansatte og stu-

derende legitim indflydelse på faglige og akademiske forhold gennem universitetets vedtægt.

Ytringsfrihed under ansvar

I evalueringen af loven har forskningsfriheden været et af de mest diskuterede emner. AU-ledelsen konstaterer, at den har det godt på Aarhus Universitet, og at forskerne generelt har stor indflydelse på deres egne arbejdsopgaver. Forskningsfriheden beror dog i langt større udstrækning på, hvorvidt universiteterne økonomisk har mulighed for at afsætte ressourcer til fri forskning, eller om ressourcerne

i for stor udstrækning bindes til programfinansieret eller øremærket forskning, hedder det i evalueringen fra AU.

I forhold til forskningsfriheden mener universitetet også, at der på de danske universiteter er behov for at udvikle og modne en ledelseskultur, der er målrettet forsknings- og personaleledelse i innovative miljøer.

AU-ledelsen benytter i forbindelse med evalueringen af den akademiske debat og ytringsfriheden lejligheden til at fastslå, at der på Aarhus Universitet ikke er begrænsninger af medarbejdernes muligheder for at

ytre sig, men at der også for ytringer må være nogle regler og rammer, som for eksempel regler for ærekrænkelser og injurier. Holdningen er således, at ytringsfriheden, som enhver frihed, er en frihed under ansvar, hedder det fra AU-ledelsen.

AU's input til evaluering af universitetsloven går nu videre til det internationale panel, som står i spidsen for evalueringen, og som til august besøger Aarhus Universitet. ■

Lære
bogs
prisen

Har du en god idé til en lærebog?
Vind 100.000 kr. og skriv den!

www.laerebogsprisen.dk

Samfunds
litteratur

Få svar på de svære spørgsmål

Ny spørgsmål og svar-tjeneste giver spørgelystne studerende og forskere et sted at stille alle deres faglige spørgsmål.

Af Gitte Bindzus Knudsen

gbk@adm.au.dk

Du har måske prøvet det. Et fagligt spørgsmål presser sig på, men du har ikke lige nogen at spørge.

Dette kender Rasmus Resen Amossen og Esben Bistrup Halvorsen alt for godt fra deres studietid. Jo længere de kom i studiet, desto sværere havde de ved at finde folk, som de kunne spørge om hjælp.

Derfor har de to ph.d.-studerende, der har taget deres kandidatgrad i henholdsvis matematik og datalogi, oprettet spørgsmål og svar-tjenesten Kuneco, der havde premiere i sidste uge.

– Vi har set, hvordan folk tilegner sig viden. Typisk bruger de deres eget lille faglige netværk bestående af en vejleder og nogle medstuderende, men nogle gange har man spørgsmål, som netværket ikke kan svare på. Jeg har selv læst matematik, og hvis jeg ville vide noget om relativitetsteorien, kunne jeg ikke bare spørge andre matematikere, for vi blev ikke undervist i det. Det gør fysikere til gengæld, men da jeg ikke kendte nogen fysikere, var jeg lige vidt, fortæller Rasmus Resen Amossen og forklarer, at på Kuneco kan han stille sit spørgsmål, og så bliver det matchet med de medlemmer, der har tilkendegivet, at de ved noget om fysik og relativitetsteorien.

Og netop funktionen med, at spørgsmålet matches med de bedst

kvalificerede svarere, er ifølge de to grundlæggere, hvad der adskiller Kuneco fra andre fora.

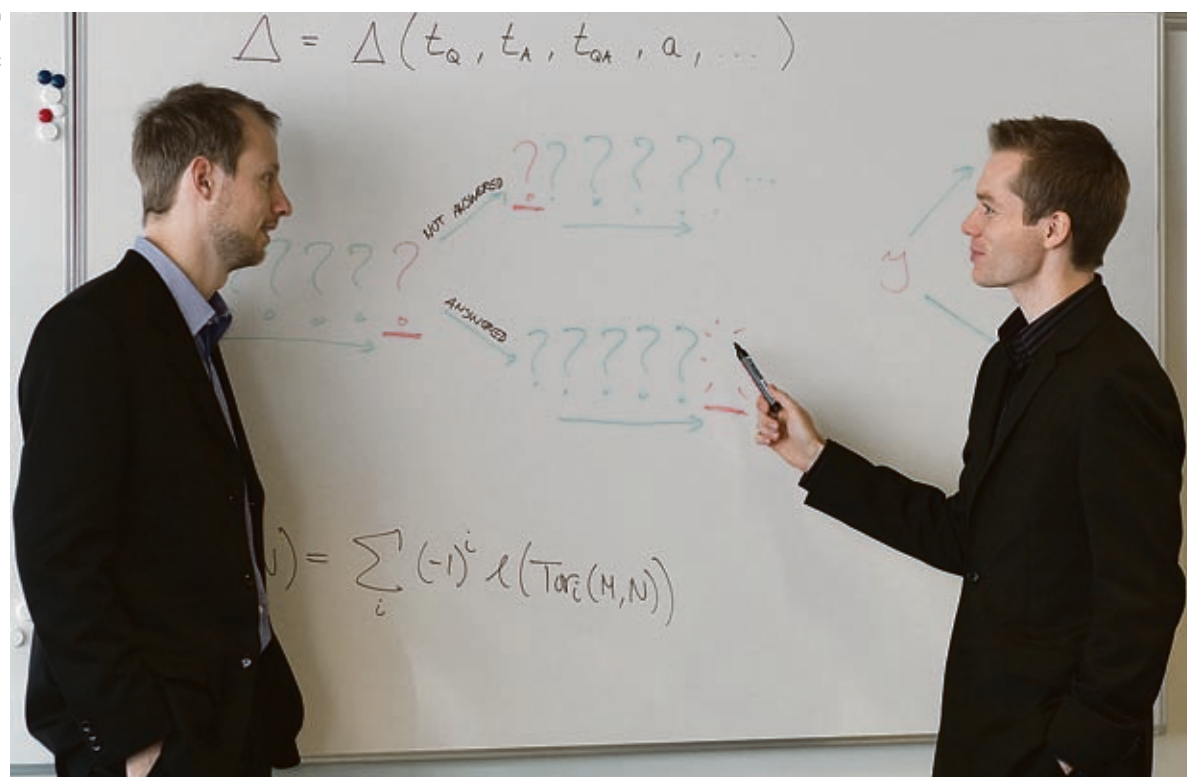
– Når man normalt stiller et spørgsmål i et debatforum, kan det let blive væk i mængden. Men det gør det ikke her. Vi har udviklet en matematisk model, der sikrer, at spørgsmålene bliver vist ligeligt, og at de bliver vist til dem, der ved noget om det, der spørges til, siger Rasmus Resen Amossen og tilføjer, at man på Kuneco desuden er anonym, så der kan man stille alle de spørgsmål, man ikke tør til forelæsningen.

Ikke kun "svære" spørgsmål

Tjenesten fungerer ved, at man tilmelder sig som bruger og herunder fortæller, hvilke emner man ved noget om. Derefter har man mulighed for at stille spørgsmål samt svare på andres.

Selvom de to ph.d.-studerendes motivation til at oprette tjenesten var at få et forum, hvor primært studerende og forskere kunne få svar på deres faglige spørgsmål, har der indtil videre været mange spørgsmål, som man lige så godt kunne finde svar på selv. For eksempel er der en, der spørger, hvordan man definerer Balkan.

– Vi kan ikke gøre andet end at opfordre til at bruge tjenesten til højt kvalificerede faglige spørgsmål. Af samme grund har vi også kun valgt at reklamere om Kuneco over for studerende på landets universite-

Rasmus Resen Amossen og Esben Bistrup Halvorsen har udviklet spørgsmål og svar-tjenesten Kuneco via en nyudviklet matematisk model.

ter, fortæller matematikeren.

Ligesom kvaliteten af spørgsmål ikke kan styres, kan rigtigheden af svarene heller ikke. Rasmus Resen Amossen mener dog, at i og med at spørgsmålene bliver sendt hen til dem, der ved noget om emnet, er sandsynligheden for fejl mindre. Samtidig håber han, at når tjenesten

med tiden får flere brugere, vil folk også rette hinanden, hvis noget er forkert.

– Man kan selvfølgelig ikke være sikker på, at svaret er rigtigt, men hvis man får to forskellige svar, og man selv ved lidt om emnet i forvejen, er det ofte lettere at finde ud af, hvad der er rigtigt og forkert, fortæl-

ler han.

Om Kuneco bliver en succes vil tiden vise. Det hele afhænger nemlig af, om brugerne tager det til sig. Hvis ikke de gør det, er der ingen til at svare på de svære spørgsmål, der stilles, hvilket jo er hele formålet. ■

Se tjenesten på www.kuneco.com

Internationale standarder nødvendige for fremtidens ph.d.

Fælles standarder for alle sundhedsvidenskabelige ph.d.-uddannelser i Europa er nødvendige for at sikre mobiliteten i forskerverdenen, lød et af budskaberne, da Aarhus Universitet var vært for den fjerde ORPHEUS-konference sidst i april.

Af Gitte Bindzus Knudsen

gbk@adm.au.dk

Ph.d.-uddannelsen er en af de mest internationale forskeruddannelser. Alligevel er der i Europa mange forskellige betegnelser, når det kommer til at definere, hvad en ph.d. er, og hvordan man opnår den. Det er et problem i forhold til den mobilitet, der er i forskerverdenen. Her skal definitionen gerne være den samme, uanset om ens ph.d.-grad er opnået i Danmark eller Kroatien.

Det problem har man inden for sundhedsvidenskaben derfor valgt

at gøre noget ved, og i 2004 dannede professor Zdravko Lackovic fra University of Zagreb derfor ORPHEUS (Organisation of PhD Education in Biomedicine and Health Science in the European System) for at få nogle ens retningslinjer for ph.d.-uddannelsen i Europa, hvilket også er et af målene i Bologna-processen.

– Tidligere var der stor forskel på, hvad en ph.d. var. I de tysktalende lande var der ingen ph.d. i klinisk forskning, og i Østeuropa var der to slags ph.d.-uddannelser. Desuden krævede ph.d.-uddannelsen i nogle

lande ingen form for publicering, mens den i de skandinaviske lande krævede adskillige, forklarer Zdravko Lackovic og understreger, at hvis en ph.d.-uddannelse i Californien ikke svarede til en i New York, ville det jo også være et problem, når amerikanske forskere søgte til andre universiteter i USA.

Flere ph.d.-studerende er en udfordring

Michael Mulvany, der er leder af ph.d.-uddannelsen på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet på Aarhus Universitet og formand for

konferencens organisationskomité, er enig.

– Når ph.d.-graden er internationalt anerkendt, og forskere i stigende grad tager til udlandet for at arbejde, er det vigtigt, at uddannelsen betyder det samme alle steder, hvis kravet for en ansættelse er en ph.d.-grad. Vores mål er ikke at standardisere uddannelsen, men vi vil gerne sætte visse standarder. Det er vi nu i gang med, og tidligere har vi blandt andet indført, at man alle steder skal have skrevet, hvad der svarer til mindst tre artikler, for at få en ph.d., siger Michael Mulvany.

Han forklarer, at en af udfordringerne for fremtidens ph.d.-uddannelse er at bevare og gerne øge niveauet, samtidig med at der skal optages flere ph.d.-studerende.

Denne udfordring kan flere af universitetets hovedområder nok nikke genkendende til.

I sin tale til åbningen af konferencen fortalte rektor Lauritz B. Holm-Nielsen således, at det nuværende antal af ph.d.-studerende på Aarhus Universitet på 1.500 gerne skal øges til 2-2.500. ■

AU•nyt

Redigeret af
Gitte Bindzus Knudsen

Jørgen Leth trak fulde huse

HUM: Tirsdag den 28. april afholdt Center for Digital Urban Living i samarbejde med Center for Avanceret Visualisering og Interaktion (CAVI) foredrag med forfatter og filminstruktør Jørgen Leth. Her fortalte han om tilblivelsen af *De Fem Ben-spænd* i forhold til den kreativitet, der har været i den kunstneriske proces, herunder blandt andet betydningen af den ramme, som Lars von Trier stillede op i form af nogle principper. Til mødet var næsten 200 mennesker mødt frem for at høre den kendte kunstner.

Skejby parat til at behandle svineinfluenza

SUN: Århus Universitetshospital, Skejby er Vestdanmarks center i beredskabet mod svineinfluenzaen, og her er beredskabet på plads i tilfælde af, at svineinfluenzaen fra Mexico skulle ramme personer i Østjylland eller andre steder i Region Midtjylland.

– Vi er parate, og vi tager alle forholdsregler. Vi går ikke på kompromis med noget, siger Lars Østergaard, klinisk professor i infektionsmedicin og ledende overlæge på infektionsmedicinsk afdeling, Skejby til *Morgenavisen Jyllands-Posten*.

Han vurderer, at smitterisikoen i de berørte lande er så lille, at det ikke skal få nogen til at ændre deres rejseplaner. Samtidig er han ikke i tvivl om, at man godt kan klare opgaven herhjemme.

– Vi er simpelthen så godt forberedt, fordi vi har prøvet det to gange før, nemlig med SARS og fugleinfluenzaen, siger Lars Østergaard.

Løg undersøgt på kryds og tværs

DJF: Gulskallede løg og rødløg er blevet testet tre år i træk af Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, og her viser rapporten, at det er de samme sorter, som opnår de højeste udbytter år efter år.

Det er sorterne Hybelle, Hyline og Hytech, som i alle tre forsøgsår har ligget blandt de bedste gulskallede løg. I dette forsøg opnår de igen et bruttoudbytte på over 80 ton pr. hektar. Lavest er sorten Solito med et udbytte på 66 ton pr. hektar. For de rødløg, som var med i afprøvningsen, fik sorterne Reddawn og Redfort registreret meget høje udbytter ved høst. I forsøget indgår en opbevaringsfase, og den viser, at nogle af sorterne klarer opbevaringen mindre godt, hvilket har betydet, at et højt bruttoudbytte ved høst ikke nødvendigvis resulterer i et højt brugbart udbytte efter opbevaring. Det var f.eks. tilfældet med Reddawn-sorten, da 46 ton pr. hektar blev frasorteret. Dermed endte Reddawn med det laveste brugbare udbytte efter opbevaring.

Studerende blogger for fakultetet

TEO: I et nyt initiativ fra Det Teologiske Fakultet på Aarhus Universitet er fire studerende sat til at blogge om deres hverdag som studerende. Bloggene, som ligger på fakultetets hjemmeside, er iværksat for at imødekomme fremtidige studerendes behov for at kigge nærmere på, hvad det vil sige at studere.

På fakultetets hjemmeside for kommende studerende fungerer blog-initiativet i samspil med uddybende tekster om studierne, informationer om studiemiljø og karrieremuligheder, henvisninger til studievejledere og optagelse på universitetet, link til fakultetets facebookgruppe m.m. Se studenterbloggene på www.teo.au.dk/blogs

Bog om social kapital kan læses på tværs af fagtraditioner

SAM: Professor Gert Tinggaard Svendsen fra Institut for Statskundskab har sammen med lektor ved Syddansk Universitet Gunnar Lind Haase Svendsen netop udgivet en håndbog om social kapital. *Handbook of Social Capital – The Troika of Sociology, Political Science and Economy* retter sig bl.a. mod studerende og forskere på universitetet. Den er tværfaglig og indeholder bidrag fra bl.a. antropologer, økonomer og politologer. Det særlige ved bogen er, at den er skrevet i et sprog, så alle faggrupper kan læse hinanden.

– En af bidragsyderne er den anerkendte økonom G.S. Epstein, der normalt kun skriver i formler. Han har været meget optaget af, hvornår bogen udkommer, fordi han nu får chancen for at blive læst af en lang bredere kreds end økonomer, siger professor Gert Tinggaard Svendsen.

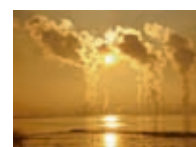
Ud over Gert Tinggaard Svendsen bidrager professor Peter Nannestad, adjunkt Michael Bang Petersen, adjunkt Kim Mannemar Sønderskov og lektor Søren Serritzlew fra Institut for Statskundskab samt professor Martin Paldam fra Institut for Økonomi til bogen.

Molekyler opbygger selv elektrisk ledende strukturer

NAT: Et internationalt team af forskere ledet af Philip Hofmann fra ISA, Institut for Lagerringsfaciliteter ved Aarhus Universitet, har nu vist, hvordan et enkelt lag af molekyler opfører sig på en overflade. Hvis der er få molekyler på overfladen, ligger de fladt ned, side om side, og kan ikke lede strøm. Men når antallet af molekyler bliver større, rejser de sig op og rykker tættere på hinanden, så de begynder at være strømførende. Det er blevet muligt at måle med helt nyt måleudstyr, udviklet af ISA, DTU Nanotech og virksomheden Capres A/S.

Resultaterne er netop blevet publiceret i en artikel i tidsskriftet *Nature Nanotechnology*.

Ny bog om luftforurening med partikler

DMU: Luftforurening med partikler er et af de væsentligste luftforureningsproblemer, specielt i forhold til vores sundhed. Alene i EU anslår man, at der dør 288.000 mennesker for tidligt om året som følge af partikelforureningen. En ny bog fra Danmarks Miljøundersøgelser ved Aarhus Universitet og forlaget Hovedland sætter fokus på forureningen med partikler. Bogen, *Luftforurening med partikler – et sundhedsproblem*, beskriver, hvad partikler er, hvordan og hvor partikelforureningen dannes, og hvad man kan gøre for at begrænse den. En øget dødelighed som følge af forurening med partikler er især et problem i Central- og Østeuropa, hvor middelalderen bliver reduceret med op til 36 måneder, mens man i de mindre forurenede områder, f.eks. i Danmark, anslår, at middelalderen er reduceret med 4-9 måneder.

Kommunerne skal involvere børn og unge i sundhedsindsatsen

DPU: Børn og unge vil gerne være klogere på sundhed; derfor skal deres viden og værdier tages alvorligt. Det kræver nye sammenhængende strategier på sundhedsområdet, og en gruppe forskere fra DPU og CBS er derfor klar med en række

anvisninger til kommunerne. I en ny rapport anbefaler de således en kobling af det sundhedsfaglige, det sundhedspolitiske og det sundhedspædagogiske felt. Her antyder de bl.a., at kommunerne skal prioritere såvel pædagogisk ledelse som

kompetenceudvikling blandt deres medarbejdere på området.

– Det viser sig, at børn og unge er optaget af deres sundhed, og at de vil gerne tage et medansvar og involveres i sundhedsfremmende projekter. Et øget fokus

på sundhed som lære- og dannelsesproces er derfor essentielt, udtaler Karen Wistoft, ph.d. ved Institut for Pædagogik på DPU.

En ny og fælles historie

Aarhus Universitet er langt fra den første organisation, der arbejder med den udfordring at skabe en fælles identitet i en sammenbragt familie. Og det er ikke nemt, siger både eksperter og de, der selv har været igennem processen.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

De gule mursten og den grønne vedbend, der smyger sig op ad C.F. Møllers byggerier i de naturskønne omgivelser.

Siden indvielsen af den første bygning i Universitetsparken i 1933 har det helt specielle campus-område i høj grad været centrum for forståelsen af, hvad det vil sige at være fra "Aarhus Universitet". Det er svært at finde en pjece uden bygningerne og de centrale buer foran aulaen, der hæver sig mod den blå himmel, og også her på avisen har vi været slemme til at skrive "de gule mure", hver eneste gang vi havde behov for et synonym.

Men den går ikke mere.

For siden 2007 har Aarhus Universitet også været Emdrupgaard, Foulum, Herning, Silkeborg og de noget mere mangefarvede mursten

“ At skabe samarbejde på tværs og finde nye arbejdsgange involverer en grad af frivillighed, som ledelsen absolut ikke skal glemme.

Anders Drejer, professor, ASB

på Handelshøjskolen.

Aarhus Universitet er pludselig ikke bare fra 1928 og 1933, men også fra f.eks. 1939, år 2000, 1904 eller 1995, de "nye" hovedområder har hvert deres stærke brand, som i dag, to år efter fusionen, stadig har stor værdi og gennemslagskraft, og måske sidder der medarbejdere rundt omkring, der endnu ikke føler sig helt som medlemmer af den store "Aarhus Universitets-familie".

Men fusioner og fællesskab tager tid, siger Anders Drejer fra Handelshøjskolen.

– Det er utroligt svært at fusionere og herunder skabe en ny fælles intern identitet. Jeg kan faktisk ikke lige komme på et eksempel på en virksomhed, der har gjort det 100 procent

godt. Og det siger måske lidt om udfordringen, forklarer professoren, der er leder af Strategy Lab på Institut for Ledelse.

Holder fast i historien

Aarhus Universitet er langt fra den første organisation, der står over for udfordringen med at skabe en fælles kulturel identitet og en samarbejdskultur på tværs af tidligere selvstændige enheder.

Hvert år fusioner store og små organisationer med de samme udfordringer som resultat.

En af dem er Randers Kommune, der var en del af det, der er blevet kaldt "Danmarks største fusion" – nemlig kommunalreformen, der trådte i kraft 1. januar 2007. Den gamle Randers Kommune blev lagt sammen med de noget mindre kommuner Nørhald og Purhus samt dele af Langå, Sønderhald og Mariager kommuner.

Det har været en udfordrende proces, forklarer kommunaldirektør Bent Peter Larsen.

– Det var vigtigt for os, at det ikke skulle føles, som om vi lagde nogle kommuner ind under nogle andre. Det var ikke bare gammel-Randers Kommune, der var blevet større. Vi ville skabe en ny enhed, hvor alle var lige, siger han.

Ifølge kommunaldirektøren gjorde den nye Randers Kommune meget ud af at værne om historien fra de forskellige gamle enheder.

– I Langå er der jernbanerne og sabotagen under 2. verdenskrig, i Nørhald er færgerne en vigtig del af traditionen, mens f.eks. modstandsgruppen i Hvidsten betyder meget i Purhus. Den historie skulle også være en del af den nye kommune, siger Bent Peter Larsen.

Han mener, at et skift i identiteten er et vilkår ved en sammenlægning, som det skal være i orden at tale åbent om.

– Har man siddet på et lille rådhus, hvor alle kender alles fødselsdage, er det en stor omvæltning at blive en del af en større enhed. Og det er også okay at have det sådan, siger han.

Bent Peter Larsen forklarer, at den nye Ran-

ders Kommune bl.a. arrangerede en stor fest for alle 9000 ansatte og efterfølgende også har haft meget fokus på den sociale integration. Men samtidig at man i dag, to år efter sammenlægningen, er holdt op med at tale om fusionen som et særskilt emne.

– Hvis noget ikke virker, er det svært at sige, at det stadig er sammenlægningens skyld. Og vi får hele tiden nye medarbejdere, som ikke kender historien med de 6 "gamle" kommuner. De søger jo bare job i Randers, siger han.

Få håndtag for ledelsen

Professor Anders Drejer understreger, at enhver forandring af kulturen i en virksomhed i høj grad kræver noget så banalt, som at medarbejderne er med på ideen.

– Hvis man som ansat ikke vil samarbejde, kan man altid finde en eller anden undskyldning, hvad enten det er travlhed, lovgivning eller manglende prioriteringer af alle de andre arbejdsopgaver, der skal nås. At skabe samarbejde på tværs og finde nye arbejdsgange involverer en grad af frivillighed, som ledelsen absolut ikke skal glemme.

Faktisk viser forskningen ifølge Anders Drejer, at der er forholdsvis få forandringshåndtag, som en ledelse kan skrue på.

– Man kan opstille visioner, og gerne nogle, der er meningsfyldte, så medarbejderne rent faktisk kan agere ud fra dem. Man kan udpege fokusområder og dedikere særlige ressourcer, samtidig med at man finder nøglepersoner, der skal gå forrest i kulturforandringerne. Og selvfølgelig kan man også belønne og straffe rigtig og forkert adfærd, men så er det stort set også det, forklarer Anders Drejer, som siger, at ledelsen også selv kan være rollemodeller for, hvad der er rigtigt og forkert.

Kultur er det vigtigste

En anden virksomhed, som lige nu skaber en ny identitet i en sammenbragt organisation med

stærke selvstændige brands, er Carlsberg. Med opkøbet af dele af bryggerigruppen Scottish and Newcastle i april 2008 stod virksomheden over for opgaven med at integrere en række bryggerier fra hele verden i virksomheden.

Carlsbergs kommunikationsdirektør Anne-Marie Skov var også leder af bryggeriets gruppe for kultur og integration, der blev nedsat i forbindelse med fusionen.

– Vi gik til arbejdet med den indstilling, at den kulturelle integration var noget af det vigtigste overhovedet. Hvis den slår fejl, er der en

“ – Kulturer er ikke bare noget, man klasker sammen med et fælles logo og en festlig t-shirt, og så er det overstået. Det tager tid, og en vigtig forudsætning er, at alle er parate til at ændre sig. Også de store i gruppen.

Anne-Marie Skov, Kommunikationsdirektør, Carlsberg

stor risiko for, at alt andet også mislykkedes, og når man bruger 60 milliarder på noget, vil man gerne have, at det bliver en succes, siger hun.

Anne-Marie Skov forklarer, at Carlsberg bl.a. gerne ville finde den rigtige balance mellem fællesskabet og forskelligheden.

– Vi kalder os "Carlsberg gruppen", fordi der skal være plads til forskellige kulturer og lokale prioriteringer, men vi vil gerne have en kerne af noget, der er fælles, "the Carlsberg way", som bl.a. handler om, hvordan vi møder kunderne og hinanden. Hvad den kerne skulle være, var bl.a. det, som gruppen for kultur og integration var med til at definere, siger Anne-Marie Skov.

I modsætning til Randers Kommune, hvor de gamle "brands", nemlig kommunenavnene, forsvandt ved sammenlægningen, har Carlsberg bevaret en række af de allerede etablerede titler på de forskellige ølmarkeder.

– Noget af det første, som de ansatte spurgte til, var, hvad deres egen virksomhed skulle hedde. Ofte har bryggeriet samme navn som det lokale brand – f.eks. Kronenbourg i Frankrig og Baltika i Rusland. Og vi er selvfølgelig ikke interesserede i at ændre et godt lokalt eksisternt subbrand, men derfor kan man godt lave intern integration og skabe synergi på tværs af gruppen. siger kommunikationsdirektøren.

Anne-Marie Skov understreger, at fusioner og skabelsen af fælles identiteter absolut ikke kan hastes igennem.

– Kulturer er ikke bare noget, man klasker sammen med et fælles logo og en festlig t-shirt, og så er det overstået. I Carlsberg skal vi arbejde med det her projekt i hele 2009, så måler vi på resultatet blandt medarbejderne, og derefter vurderer vi om det er nødvendigt at sætte en fase to eller tre i gang. Det tager tid, og en vigtig forudsætning er, at alle er parate til at ændre sig. Også de store i gruppen, siger hun.

Mere synergi at hente

Anders Drejer forklarer, at ledelsen helt ned på institutlederniveau skal være enige om, at en fælles AU-kultur er en god ide, før det er muligt at skabe den.

– Kultur bor ikke i organisationen, men i menneskene, så det er en person ad gangen, hvis det skal forandres. Samtidig skal ledelsen hele tiden melde klart ud, hvad målet er – hvor meget skal vi integreres – hvad skal der ske?

Selvom Aarhus Universitet har været fusioneret i over to år, mener Anders Drejer, at der stadig er nogle gevinster, der mangler at blive indløst.

– Set fra min stol er der nogle klare synergi-effekter, som vi ikke henter i dag. F.eks. kunne man som Carlsberg erkende, at der er forskel på stærke eksterne subbrands og på interne kulturforskelle, der evt. blokerer for samarbejde eller stordrift. Man kan sagtens have noget, der er fælles, selvom man stadig er forskellige, siger Anders Drejer.

Så alle behøver altså ikke have gule mursten, vedbend og buer, for at Aarhus Universitet kan siges at have fået én fælles identitet. ■

Der er langt til Århus

At finde en ny identitet som del af Aarhus Universitet og samtidig bevare en velkendt profil i offentligheden er en øvelse, som foreløbig er faldet forskelligt ud for de to universiteter, der blev til skoler ved AU.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

– Vi arbejder hver dag på at blive en del af det nye Aarhus Universitet, og det er vigtigt for os at være med til at skabe en ny stor familie. Men man skal være klar over, at det er langt mere følelsesladet, end man måske tror at skulle arbejde sig frem til en ny identitet.

Efter to år som Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU), Aarhus Universitet, gør dekan Lars Qvortrup status over det identitetsskifte, som DPU blev kastet ud i, da Videnskabsministeriet blæste til fusioner i den danske universitetsverden og utvetydigt lod forstå, at pædagogikuniversitetet i Emdrup skulle finde nogen at slå sig sammen med.

DPU fik syv år som selvstændigt universitet, før det blev Aarhus Universitets østligste punkt og brohoved i hovedstadsområdet. Og den levetid gemmer på en pointe. Organisationsstudier viser nemlig, at der går præcis 6-7 år med at finde en ny identitet efter en fusion.

– Så fusionen i 2007 kom på et tidspunkt, hvor medarbejderne netop havde fået en vifelse til det DPU, der opstod i 2000 efter en fusion mellem tre institutioner. Derfor var det en kæmpeudfordring og et stort følelsesmæssigt spring at skulle ud i en ny fusion og et iden-

titetsskifte, forklarer Lars Qvortrup, der blev ansat efter fusionen med Aarhus Universitet.

Langt til Århus

Lars Qvortrup ser også andre barrierer for DPU-medarbejdernes identitetsskifte.

– Der skal være stærke tilskyndelser til at tage en ny identitet på sig, og man skal føle sig velkommen. Men invitationen til at blive en del af et nyt landsdækkende universitet skal så at sige gå begge veje, siger dekanen.

Gør den da ikke det?

– Jeg synes, det går bedre og bedre. Men det tager tid. I forhold til de andre hovedområder leverer DPU så at sige ”bindestregsforskning”: sundheds-pædagogik, miljø-pædagogik, it-pædagogik, naturfags-didaktik, pædagogisk ledelse osv. Her er det vigtigt, at begge parter kommer hinanden i møde og ser samarbejde som en mulighed og ikke en trussel. Dertil kommer det geografiske aspekt. Via DPU har AU en fantastisk mulighed for at markedsføre sig som et landsdækkende universitet. Men det forudsætter, at århusianerne kommer til København, dvs. at trafikken går begge veje.

Man skal med andre ord ikke undervurdere den geografiske afstand mellem Emdrup og Århus, mener Lars Qvortrup.

– Der er langt til Århus, og alt andet lige er det nemmere at samarbejde med københavnske kolleger. Derfor skal det også være attraktivt at arbejde sammen med kolleger i Århus, siger dekanen og peger på, at DPU bevidst har lagt et universitetspædagogisk forskningsprogram i Århus, og nogle medarbejdere er flyttet til byen.

– Men jeg forestiller mig ikke, at flere dusin medarbejdere skal rejse eller flytte til Jylland. Tværtimod var en af forudsætningerne for fusionen, at AU skulle være landsdækkende, og da vi har nogle af de mest attraktive bygninger på AU, så synes vi jo, at strømmen skulle gå den modsatte vej. Og så vil jeg godt tilføje, at alt det her ikke er et spørgsmål om

enten-eller. DPU skal ikke forsvinde, men blive stærkere af at være del af AU. Og omvendt bliver jeg mig ind, at vi kan styrke AU's forskning og undervisning ved at levere den pædagogiske dimension.

Selvstændig profil

Da DPU i sommeren 2007 blev universitetsskole ved Aarhus Universitet, havde Handelshøjskolen allerede haft samme status i et halvt år. Faktisk var Handelshøjskolens forudsætning for at fusionere med storebroderen længere oppe ad den århusianske ringgade, at der skulle oprettes en række universitetsskoler.

– De gør det muligt at have en selvstændig profil i forhold til det marked og den profession, skolen er oprettet omkring, og er en måde at drive universitet på, som vi synes, AU skal være kendt for, siger dekan Børge Obel. Han glæder sig over, at de to skoler snart får fællesskab af Ingeniørhøjskolen og håber, at Arkitektskolen og Danmarks Journalisthøjskole vil komme til senere.

Elitesignal

For Handelshøjskolen er det magtpåliggende at kunne bevare profilen fra tiden som selvstændigt universitet.

– Vi er en business school, som konkurrerer om politikernes og erhvervslivets opmærksomhed med bl.a. Copenhagen Business School, som stadig er et selvstændigt universitet. Og den selvstændige profil er også nødvendig i forhold til de internationale akkrediterings-systemer, vi er med i, og som også omfatter bl.a. Harvards og Stanfords business schools, forklarer Børge Obel, der fremhæver netop Harvard, når han skal forklare Handelshøjskolens profilpleje.

– Som Aarhus School of Business (ASB) vil vi være for Aarhus Universitet, hvad Harvard Business School (HBS) er for Harvard University, og så forventer vi også, at Aarhus Universitet er for os, hvad Harvard er for HBS,

1934

1950

1988

1997

siger dekanen. Han glæder sig i den forbindelse over, at ASB er del af et af verdens top 100-universiteter.

– ”Aarhus” signalerer elite, og ingen ude i verden er nu i tvivl om, at vi hører til Aarhus Universitet. Det er en rigtig god kombination med vores brand, som hvert år får 3000 udenlandske studerende til at søge ind på ASB. Den nye designlinje med det femte element giver os en god mulighed for på samme tid at signalere, at vi er en moderne og kvalitetsbevidst business school, der er en del af Aarhus Universitet.

Børge Obel er overbevist om, at de fleste ASB-ansatte har taget AU-identiteten på sig, men tror dog, at både de ansatte og de studerende har deres tilhørsforhold i de nære omgivelser.

– ASB adskiller sig i den sammenhæng ikke fra fakulteterne omkring Universitetsparken. Vi er en del af AU, og selv om vi har brug for en særlig branding, vil jeg gerne nedtone forskellen. Når vi skiller os ud, er det ikke os, men vores marked, der er anderledes. ■

Fakultetet har ondt i identiteten

Mange humanistiske forskere får med tiden et lidt distance-ret forhold til deres arbejdsplads, mener idehistorikeren Dorthe Jørgensen.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Skal man finde noget, der minder om en korpsånd blandt humanistiske forskere, skal man gå til de yngre forskere, mener lektor Dorthe Jørgensen.

– Modsat deres ældre kolleger identificerer mange yngre ansatte sig med det institut, hvor de har fået en stilling. De er taknemmelige, tit meget loyale, de knokler som bare pokker og bidrager med meget godt til deres institutter, siger Dorthe Jørgensen, der selv er omkring 50 år.

Fra sin udkigspost på Idehistorie fornemmer hun, at mange forskere med tiden får et lidt mere distanceret forhold til deres arbejdsplads.

– Mange identificerer sig efterhånden mere med deres faglighed end deres institut. Og det er jo også den, man bliver kendt for i omverdenen og har med sig, når man f.eks. indgår i kollektive forskningsprojekter, forklarer Dorthe Jørgensen.

Humanioras krise

Ifølge Dorthe Jørgensen er det dog mere fakultetet end institutterne, der har ondt i identiteten.

– Humaniora befinder sig generelt i en identitetskrise. Der mangler en fælles forståelse af, hvad humaniora overhovedet er, og folk reagerer defensivt over for at diskutere dette spørgsmål. Mange mener vist, at det er nok at definere den humanistiske identitet som et fællesskab om at være forskellige. De betragter det måske ligefrem som et plus at anskue iden-

titeten på den måde. Men resultatet bliver en svag identitet både i forhold til omverdenen og internt på fakultetet, der gør det svært at fungere som humaniora, lyder Dorthe Jørgensens diagnose. Hun finder situationen paradoks og forunderlig.

– Man skulle jo tro, at de senere års politiske og økonomiske pres på humaniora kunne få folk til at finde sammen, men den virkning har det åbenbart ikke.

Kontorfællesskab?

I lyset af den identitetskrise, Dorthe Jørgensen oplever på humaniora, spiller spørgsmålet om, hvorvidt man identificerer sig med institut eller fakultet, ingen afgørende rolle. Hun efterlyser først og fremmest en fagidentitet og en humanioraidentitet.

– Det er et spørgsmål om at prioritere substans i en tid, hvor der tit alene er fokus på form. Hvis humaniora får en stærk identitet, får man også et stærkere fakultet på tværs af fagene. Og en stærk fagidentitet vil give et

bedre grundlag for at sætte ting i gang på et institut, siger hun.

Såvel fag- som humanioraidentitet trues ifølge Dorthe Jørgensen ikke kun af den aktuelle negliger af substans. Lønarbejder- og karrierelivsformernes indtrængning i universitetsverdenen er også et problem.

– De yngre forskere kan have en tilbøjelighed for karrierelivsformen. Deres identitet bliver da mere bundet op på at gøre karriere på instituttet, end den bliver forankret i fagligheden. Nogle ældre medarbejdere reagerer derimod på forandringerne i dag ved at tage lønarbejderlivsformen på sig. De begrænser deres engagement til 9-16. Begge livsformer medfører en risiko for, at institutterne bliver kontorfællesskaber frem for intellektuelle fællesskaber, og forskerne vil kun adskille sig fra hinanden ved, at nogle spurter hurtigere end andre. Forskellen består ikke i kvalificeret og argumenteret intellektuel divergens, som kan være genstand for debat og være lærerig for de studerende. ■

Når SPORTEEN samler

I USA bruger universiteterne i høj grad sporten til at skabe en fælles identitet på tværs af ansatte og studerende. Universiteternes football-kampe kan samle næsten 100.000 mennesker, og de gamle studerende bliver ved med at heppe, længe efter den sidste eksamen er bestået.

Af Gitte Bindzus Knudsen

gbk@adm.au.dk

Når University of Floridas football-hold spiller hjemmekamp, er der udsolgt, og det har der været til samtlige kampe siden 1979. Hjemmebanen Ben Hill Griffin Stadium, som til daglig kun benævnes "The Swamp", har et officielt tilskuertal på 88.000, men når de blå og orange "Gators" løber på banen, er der nærmere 90.000 studerende, ansatte, alumner og andre tilhængere klemte sammen på tilskuer-rækkerne.

Ligesom på mange andre universiteter i USA bruges sportsholdene til at skabe en fælles identitet for universitetet, og på University of Florida er du ikke kun studerende, du er en Gator.

– Gators er alle, der har et helt specielt forhold til University of Florida og altid kommer tilbage til universitetet. De er mere end loyale alumner eller sportsfans, men er nærmere defineret ved at have et særligt bånd til universitetet. Gators støtter hinanden og står sammen, fortæller Joseph Hice, Associate Vice President, Public Relations & Marketing, University of Florida.

Ydre fjende styrker sammenhold

Ifølge ham kan sportsholdene skabe denne form for sammenhold, som vi ikke kender i nær samme omfang i Danmark og Europa, fordi de altid har været en vigtig del af universitetslivet i USA.

– Mens studerende, ansatte og undervisere bliver skiftet ud, vil der altid være Gator football, basketball og baseball. Spillerne er måske

og så er du en Blue Devil. Det er princippet om at stå sammen mod en ydre fjende, der styrker sammenholdet, siger Børge Obel.

Sammenhold ikke kun gennem sport

Hvordan man skaber et lignende sammenhold på Aarhus Universitet har dekanen dog svært ved at svare på.

– Der er ingen, der siger, at det er sport, vi skal være fælles om. Den følelse, som amerikanerne har for det, er det nærmest umuligt at skabe på samme måde herhjemme. I stedet kan man være fælles om en faglig profil. MIT (Massachusetts Institute of Technology) er for eksempel ikke kendt for noget sportshold, men for deres innovation. Jeg ved ikke, hvad det præcis kan være for AU, men det skal være noget, hvor vi alle sammen kan sige: Det her er Aarhus Universitet, og det er det, der markerer os.

Som eksempel nævner han det nye design.

– Ligegyldigt om man kan lide "det femte element" eller ej, er det så radikalt, at alle ved, det er AU. Det er lidt ligesom universiteterne i USA, der har hver deres maskot, som alle kender, og det skaber en form for identifikation.

Når man spørger ham, om delfinen fra AU's segl eventuelt kunne blive en maskot, bliver det afvist.

– Det skal være noget, der er nyt for os alle. De nye hovedområder vil aldrig kunne forholde sig til delfinen. Hvis det ikke er nyt, tror jeg ikke, det vil lykkes at skabe et sammenhold.

Universitet som en ekstra forælder

Ifølge Jody Pennington, der er lektor på Sektion for Engelsk og formand for Danish Association of American Studies, har de amerikanske universiteter en anden social rolle end de danske. Det gør, at det har været lettere at etablere det sociale fællesskab omkring universitetssporten i USA.

– I USA begynder man på universitetet i en noget tidligere alder end i Danmark, og derfor har universitetet fungeret meget som en slags ekstra forælder, som passede på en og også sørgede for at arrangere sociale events, hvor sportsskammerne er en lille del af det. I Danmark ser man et universitet som noget elitært og akademisk, men ikke noget socialt. Det er ved at ændre sig, men i USA har det været sådan siden før 2. verdenskrig. For mange amerikanere er turen til universitetet første gang, de flytter hjemmefra, så der engagerer de sig i mange nye ting, fortæller lektoren, der selv er vokset op i delstaten Georgia.

Toiletsæde med universitetsmaskot

Hvert år får Aarhus Universitet mange udvekslingsstuderende fra USA, som her i Danmark oplever en helt anden form for universitetsliv, end de er vant til.

En af dem er Holly Ostrom, der

var udvekslingsstuderende på ASB i efteråret 2002. Hun kom fra Oregon State University, som ligesom University of Florida går meget op i football.

På trods af at Oregon State University ligger i en by med 50.000 indbyggere, har universitetets footballhold Beavers et stadion med plads til over 46.000, og til de fleste hjemmekampe er der også her udsolgt.

Under sit udvekslingsophold følte Holly Ostrom lidt, at der manglede noget, da det blev efterår, og football-kampene gik i gang i USA. En af de kampe, der var specielt hård at undvære, var kampen mod ærkerivalerne Ducks fra naboerne University of Oregon – på de kanter også kendt som "civil war".

– Jeg savnede virkelig Beaver-football og at sidde med mine venner og skrike helt vildt af spillerne. Så da kampen mod Ducks skulle

spilles, samlede vi alle fra Oregon State University, der var i Danmark, for at høre kampen online. Mange af vores danske venner var også inviteret, og vores entusiasme smittede af på dem, så der følte vi alle det sammenhold, vi amerikanere kendte hjemmefra, fortæller Holly Ostrom.

På trods af at det er næsten 5 år siden, hun blev færdig med universitetet, tager hun stadig til nogle af kampene og ser dem altid, når de vises i fjernsynet. Det samme gør hendes forældre og bedsteforældre, der også er gamle "Beavers".

– Den ultimative fan er nok min bedstefar. Han havde et Beavers-badeværelse med orange bordplade, sort vask og toilet, og på toiletsædet var der et billede af vores maskot, Benny the Beaver! Og det er altså mange år siden, han er gået ud af universitetet. ■

Foto: University of Florida

En gang alligator, altid alligator. Når Florida Gators spiller, er 90.000 studerende, ansatte og alumner fra University of Florida pakket ind på stadion.

“ Det er let at blive fan i ens studietid, hvor det ofte er ens jævnaldrende, som spiller på holdet. Samtidig giver det et tilhørsforhold til universitetet, da man på stadion ikke bare er en fra humaniora eller fysik. Man er en Gator, som står sammen med de andre Gators mod det andet hold.

Joseph Hice, Associate Vice President, Public Relations & Marketing, University of Florida.

ikke de samme, men sporten er der altid. Det er let at blive fan i ens studietid, hvor det ofte er ens jævnaldrende, som spiller på holdet. Samtidig giver det et tilhørsforhold til universitetet, da man på stadion ikke bare er en fra humaniora eller fysik. Man er en Gator, som står sammen med de andre Gators mod det andet hold.

Det er Børge Obel, dekan på Handelshøjskolen (ASB), enig i. Han har tidligere været ansat på Stanford og Duke University, og især på sidstnævnte oplevede han, hvordan hele universitetet heppede på skolens basketballhold.

– Derovre har man ikke klubsport som herhjemme. Der er ikke noget AGF. Al sport forbindes med skolen, og man er vant til at spille og heppe på sit skolehold allerede i high school og har derfor et helt andet tilhørsforhold til uddannelsesinstitutionen. Når du er til basketballkamp på Duke University, kommer du ikke fra law eller business, så kommer du fra Duke,

Per Rydahl, akademisk medarbejder, Afd. for Plantebeskyttelse, DJF i Flakkebjerg

For mit vedkommende har de seneste to år været business as usual. Jeg skal fortsat finde projekter og midler eksternt, og det har jeg haft held med.

Derfor er min hverdag ikke influeret af de nye rammer og tiltag, der har været.

Personligt har jeg slet ikke været på AU's campus i Århus endnu, så min tilknytning dertil er nærmest lig nul. Jeg tror, jeg har vænnet mig til eksternt at sige, at jeg kommer fra Aarhus Universitet, men fællesskabsfølelsen er svag. Jeg har intet at gøre med andre fakulteter, og det er ikke, fordi der er en dårlig stemning eller en modvilje, der har bare ikke været en projektmæssig grund til det.

Inge Bryderup, lektor, Institut for Pædagogik, DPU

Det er lidt svært at svare på hvordan fusionen har påvirket os, da vi har haft et sammenfald mellem et ledelsesskift på DPU og fusionen, og så er det svært at skelne, hvad der skyldes hvad.

En af de ændringer, jeg har oplevet, er en tiltagende bureaukratisering i forhold til eksternt finansierede projekter, der er blevet meget mere indviklet og tidskrævende.

Der er dog også positive ting ved at være blevet en del af noget større, og især områder som Aarhus Universitetsforlag og Forskningsfonden har jeg været glad for samarbejdet med.

Ellers oplever jeg ikke at være en del af AU i dagligdagen. Det er svært at få den følelse, når Århus er så langt væk. Desuden har vi for nylig fået sammenlagt nogle institutter her på DPU, og der er grænser for, hvor meget fællesskabsfølelse man kan forlange af folk. Jeg tænker på de nærmeste først, og så kommer AU i anden eller tredje række.

Anne Winding, sektionsleder, Afd. for Miljøkemi og Mikrobiologi, DMU

Jeg har mærket til fusionen, men ikke overvældende meget i forhold til, hvad jeg har hørt fra kolleger på andre universiteter. Det kører generelt på et højere administrativt niveau.

En af de ting, der har ændret sig, er mulighederne for eksternt finansiering og muligheden for at samarbejde på tværs af universiteterne. Det gjorde vi meget tidligere, men der har hele fusionsprocessen givet ringere vilkår, og det synes jeg er ærgerligt. Fusionen har så åbnet nogle andre muligheder for samarbejde inden for AU.

For os er fusionen med AU mest "en ekstra linje", man skal huske at nævne, når man præsenterer sig. I vores daglige arbejde mærker vi ikke så meget til det, andet end at der er nogle forskellige systemer, som skal køres sammen, samt at vores logo er ved at blive lavet om.

Morten Winther, seniorrådgiver, Afd. for Systemanalyse, DMU

Da jeg i høj grad er beskæftiget med opgaver inden for forskningsbaseret myndighedsbetjening, har jeg ikke rigtig mærket noget til fusionen. Vi arbejder på omtrent

samme måde, som vi hele tiden har gjort. Jeg ser mest, at vi er blevet en del af Aarhus Universitet, i forhold til at kravene om at registrere publikationer er blevet anderledes. Derudover kommer der også en del information centralt fra samt undersøgelser omkring arbejdsmiljø og så videre.

Personligt føler jeg derfor stadig ikke den store tilknytning til Aarhus Universitet. Det, der foregår der, ligger meget langt væk for mig.

Michael Rosholm, professor, Nationaløkonomisk Institut, ASB

Jeg har ikke direkte mærket noget til fusionen i form af et tættere samarbejde, men ASB har fået midler fra fusionen til at ansætte postdocer fra

udlandet, så på den måde har jeg mærket det. Vi havde også før fusionen et tæt samarbejde med Institut for Økonomi, og det er hverken blevet mere eller mindre nu. Jeg havde nogle forventninger til, at man på områder, hvor det var helt oplagt, ville gøre mere for at integrere. Eksempelvis med nationaløkonomi her og på Institut for Økonomi, så man på den måde kunne høste stordriftsfordele. Men det er ikke sket. Det synes jeg ellers er oplagt. Desuden sidder vores institut ikke fysisk på ASB, så derfor kunne vi alle lige så godt sidde sammen. Det er en oplagt strategi, der er værd at forfølge. Jeg har forsøgt at kommunikere det videre, men jeg har ikke fået ideen solgt.

VOX POP

I begyndelsen af 2007 spurgte *CAMPUS* en række tilfældigt udvalgte medarbejdere, om deres forventninger til fusionen. Godt to år efter har vi spurgt, om fusionen har levet op til forventningerne, og om de føler sig som en del af et nyt og større Aarhus Universitet.

Af Gitte Bindzus Knudsen

gbk@adm.au.dk

Pia Møller Martensen, lektor, Molekylærbiologisk Institut

I mit daglige arbejde har jeg ikke mærket nogen forskel efter fusionen. Overordnet set ved man, at universitetet er blevet større, og andre er blevet en del af det, og det er

da en god ting.

Jeg føler mig som en del af Aarhus Universitet, da det er her, vi bor. Jeg er selvfølgelig stolt, når der sker noget godt på vores institut, men jeg er også stolt, når der sker noget godt på et andet institut. Når det går godt for universitetet, og man hører om det i medierne, bliver jeg også glad. Jeg ser AU som min arbejdsplads og ikke kun instituttet eller fakultetet.

Det, jeg godt kunne have ønske mig, var bedre økonomiske rammer for samarbejde på tværs af nye og gamle fakulteter, men det er ikke sket. AU er presset i øjeblikket, men jeg synes alligevel, at fusionen har kostet meget på administrationskontoen. F.eks. er der gået mange penge til nyt brevpapir, som mange ikke er særlig glade for, og det er lidt ærgerligt.

Mette Lange, projektforsker, Institut for Genetik og Bioteknologi, DJF i Flakkebjerg

Jeg mærker ikke fusionen i dagligdagen, hvor jeg primært forholder mig til min egen arbejdsplads.

Jeg synes, det er virkelig svært at føle sig som en del af Aarhus Universitet. Jeg har været på campus i Århus en gang, og lige for tiden har jeg ingen samarbejdspartnere på AU. Derfor er det for mig mere et navn på papiret. Egentlig ved jeg ikke, hvad der præcis skal til, for at jeg kunne føle mig som en del af Aarhus Universitet, når jeg fysisk er placeret i Flakkebjerg og føler mig som et appendiks. Jeg tror faktisk kun, at samlokalisering vil være vejen frem for at skabe nogle synergier. Desuden mener jeg også, at Danmark og Aarhus Universitet er for lille til at have så mange små enheder, der arbejder inden for samme emner.

Vibeke H. Gutzke, laborant, Institut for Folkesundhed

Fusionen er endnu ikke nået ned til mig. Den har slet ikke haft nogen indflydelse på mit arbejde og min hverdag.

Jeg oplever Aarhus Universitet på samme måde som før, og egentlig er det kun brevpapiret med det nye logo, der er nyt.

Reelt burde det være en fordel med mange flere laboranter og større muligheder for at skifte rundt blandt de forskellige projekter på Aarhus Universitet, men den mulighed er ikke kommet. Jeg føler det stadig, som om vi er forskellige institutioner, DMU føles for eksempel ikke som en del af os.

Der er holdt en kæmpe fusionsfest for de studerende i parken, men de ansatte har ikke fået en fest, så jeg har slet ikke mødt mine nye kollegaer eller markeret fusionen på nogen måde.

Rektor: Universitet er den nødvendige ramme for identiteten

Af Hans Plauborg

hhp@adm.au.dk

Campus (C): Fester er som bekendt et gode til at skabe sammenhold og følelsen af at høre til. De studerende fik en fusionsfest, men hvorfor fik medarbejderne ikke en fest i forbindelse med universitetsfusionen?

Lauritz B. Holm-Nielsen (LBN): Nu er der jo rigtig mange medarbejdere på Aarhus Universitet, men det kan godt være, vi også burde have lavet en stor fusionsfest for medarbejderne. Universitetet støtter dog faktisk mange fester, og vi gør også mere ud af årsfesten, hvor vi bl.a. er begyndt at invitere pensionerede medarbejdere med. Siden jeg blev ansat som rektor, har jeg inviteret medarbejderne til at mødes i Søauditorierne i forbindelse med sommer- og juleferien. Det har jeg gjort, fordi jeg gerne vil give medarbejderne muligheden at kommunikere direkte med mig.

(C): Men hvad har det med fælles identitet at gøre?

(LBN): Det har det på den måde, at det et forsøg på at skabe en stemning og ånd, som jeg gerne vil have, der skal være på Aarhus Universitet. Jeg vil gerne have, at vi skal kunne diskutere åbent om alle emner. Jeg har selvfølgelig som rektor nogle meninger og holdninger, som jeg lægger frem, men jeg vil også signalere, at jeg ikke har monopol på synspunkterne her. Derfor er det for eksempel heller ikke mig, der skriver lederen i *CAMPUS* hver gang.

(C): Det er ingen hemmelighed, at nogle af hovedområderne har større behov for at vise selvstændighed efter fusionen end andre – bl.a. i forhold til design. Er det et problem i forhold til at få en fælles identitet?

(LBN): Der er rigtig mange følelser forbundet med et nyt design. Personligt synes jeg, at seglet skal bruges mere, end det bliver, for det er ikke i modstrid med logoet. Og jeg synes, man skal bruge det femte element som et meget dekorativt element, for der bliver lagt mærke til det, uanset om folk så kan læse det eller ej. Vi skal på ingen måde have ensretning – heller

ikke med designet – men vi skal samlet have et fælles grafisk udtryk. Med det nye design vil vi gerne se lidt mere professionelle ud samlet set, og så er der plads til variation, så man kan kombinere AU-identiteten med den specifikke identitet på de enkelte hovedområder.

(C): I hvor høj grad kan man som topledelse på et universitet opstille mål for universitetet og så forvente, at medarbejderne på hovedområderne identificerer sig med de mål?

(LBN): Det er et godt spørgsmål. Jeg håber og tror, at vores strategi og de mål og visioner, vi har fremlagt her, er nogle, som mange kan identificere sig med, hvis de tænker over, hvad et universitet er. Det er ikke sådan, at jeg forventer, at en medarbejder på f.eks. Biologi i det daglige går og tænker over, hvilken rolle et moderne universitet spiller i samfundet. Medarbejderen tænker selvfølgelig på, hvordan han eller hun kan blive klogere inden for sit felt, og hvordan den viden kan komme samfundet til gavn. Derimod er det mit job som rektor hele tiden at tænke over, hvordan universitetets rammer bedst muligt understøt-

ter medarbejdernes bestræbelser, og jeg tror ikke, der er et eneste fag, der ikke vil kunne se sine egne mål og visioner i forlængelse af universitetets.

(C): I USA spiller universitetssporten en kæmpe rolle som identitetsskabende faktor. University of Floridas football-hold har haft udsolgt til alle sine hjemmekampe siden 1979 – på et stadion med plads til 90.000. Kunne sport også være med til at samle Aarhus Universitet?

(LBH): Universitetssporten spiller en helt speciel rolle i USA, som vi ikke kan efterligne. Jeg tror ikke, det giver mening, at Aarhus Universitet laver sit eget professionelle fodboldhold. Men tanken har flere gange strejft mig, om vi som universitet skulle prøve at få en mere direkte relation til Århus Elite. Kunne vi på en måde få pakket vores studentsport i AUS ind i et samarbejde med Århus Elite, ville jeg da gerne være med til at se på det – så meget desto mere, fordi vi har et Institut for Idræt, som det går rigtig godt for. ■

Fælles på tværs

I De Studerendes Råd og Laug arbejder man for at fremme AU-identiteten hos alle de studerende. Fælles fodslag og flere relationer på tværs er nøgleordene. Men der er lang vej igen, lyder det.

Af Louise Debois

ldn@adm.au.dk

Hvor er du fra?

”Jeg kommer fra Aarhus Universitet”. Sådan vil HA-studerende Christian Stoch Jensen, formand for bestyrelsen i De Studerendes Råd og Laug (SRL), gerne kunne besvare spørgsmålet, og han ønsker, at resten af Aarhus Universitets ca. 30.000 studerende vil kunne gøre det samme – på et tidspunkt i hvert fald, for sådan er det ikke helt endnu.

– Folk identificerer sig meget med deres fakulteter og institutter, og spørger du for eksempel folk fra Handelshøjskolen om, hvor de kommer fra, vil de uden tvivl svare ”Handelshøjskolen” og ikke ”Aarhus Universitet”. Og de barrierer skal vi have nedbrudt overalt på universitetet, mener han.

I 2007 gik han og en anden fra Studenterlauget på Handelshøjskolen sammen med to studerende fra Studenterrådet om at skabe en fælles organisation, der kunne samle de studerende på tværs af alle hovedområder. Det kom der i første omgang en fusionsfest ud af, og siden er det blevet til to stk. Danmarks Største Fredagsbar pr. år.

– De Studerendes Råd og Laug arbejder for at fremme det fælles studiemiljø under den brede paraply, som hedder Aarhus Universitet. Det er vores mærkesag at fremme den fælles identitet ved at afholde Danmarks Største Fredagsbar for alle Aarhus Universitets studerende, forklarer Troels Mahneke, som er Statskundskabsstuderende og næstformand i bestyrelsen i SRL.

Identitet er helt centralt

– Hvis vi skal være et af de bedste universiteter i verden, så skal vi blive ved med at udvikle os. Vi skal have en fælles bevidsthed om, hvor vi kommer fra og et tilhørsforhold til universi-

tetet, så vi ved, hvem vi er. Også ude i verden. Det tror jeg er helt centralt, siger Christian Stoch Jensen til spørgsmålet om, hvorfor det er vigtigt at have en fælles identitet.

– Det er lidt svært at sætte ord på, men det er jo også identiteten og tilhørsforholdet, der driver os gennem studierne. Følelsen af at være en del af noget større, fortsætter han.

Troels Mahneke mener, at hovedargumentet for at arbejde for en større fælles AU-identitet er, at det vil skabe et bedre studiemiljø.

– Aarhus Universitet er i en unik position til at sikre et virkelig velfungerende studiemiljø, netop fordi mange af Aarhus Universitets studier befinder sig i relativ kort afstand i forhold til hinanden. De studerende har derfor en

“Folk identificerer sig meget med deres fakulteter og institutter, og spørger du for eksempel folk fra Handelshøjskolen om, hvor de kommer fra, vil de uden tvivl svare ”Handelshøjskolen” og ikke ”Aarhus Universitet”. Og de barrierer skal vi have nedbrudt overalt på universitetet.

Christian Stoch Jensen,
formand for bestyrelsen i
De Studerendes Råd og Laug

enestående mulighed for at omgås hinanden i det daglige, og den mulighed skal vi udnytte, mener han.

De er begge enige om, at det er blevet vigtigere at arbejde på tværs af studieretninger efter fusionerne med de nye fakulteter, fordi Aarhus Universitet nu stikker i endnu flere forskellige retninger end for.

Fordommene florerer

Hvis en samlet bevidsthed skal blive en realitet, så skal der nedbrydes barrierer og dementeres fordomme, mener Christian Stoch Jensen. For der er da noget med, at dem fra Handelshøjskolen er snobbende, og dem fra Statskundskab er lidt for langt fremme i skoene. Er der ikke?

– Vi har alle vores fordomme, og der er ikke nogen af dem, der er berettigede. Sådan nogle barrierer kunne jeg godt tænke mig at få nedbrudt. Men det kan ikke kun gøres med en fest to gange om året. Det skal ske på mange fronter. Nu er grundstenen lagt, så kan vi arbejde videre, siger han.

For ambitionsniveauet hos den fire mand store bestyrelse er højt.

– Vi kunne godt tænke os, at det ikke kun er på basis af fredagsbarer, de studerende mødes, hvor det meget er øl og fest, det handler om,

men også arrangementer, der har en faglig profil. Kapsejladsen er også et rigtig fedt arrangement, der foregår på tværs af universitetet, men her konkurrerer man mod hinanden. Vi vil også gerne lave noget, hvor de studerende arbejder sammen. Vi har ting i støbeskeen, men ikke noget, der er så konkret, at jeg kan udtale mig om dem, siger han.

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Fusionsfest i Universitetsparken.

Troels Mahneke pointerer, at en bevidsthed om en AU-identitet også flytter sig i løbet af ens studietid:

– I starten af studieforløbet føler man sig tæt knyttet til studiet, fordi det er de første trygge og sikre rammer, der bliver skabt for én, mens man senere i forløbet får et bredere perspektiv og bliver klar over, at universitet også findes på et makroplan.

Lang vej igen

Men det der med en fælles identitet er ikke noget, der ligger lige om hjørnet. Det tager tid at få det ind i bevidstheden, og det kræver opbakning både fra ledelsen og fra de studerende selv, forklarer Christian Stoch Jensen og Troels Mahneke. De er begge meget tilfredse med den støtte, de har fået fra de to fronter, og derfor tror de også, at det nok skal lykkes en dag.

– Vi skal have flere relationer og gøre ting sammen som et fælles universitet, fagligt som socialt. Man kunne for eksempel godt gøre mere ud af at tage fag på tværs af de forskellige fakulteter. Vi kan jo godt tage fag oppe hos jer, og I kan tage fag hos os, siger Christian Stoch Jensen og griner lidt af den måde, han selv får stillet Handelshøjskolen over for universitetet på.

– Ja, der er nok et stykke vej igen, siger han med et smil. ■

DYNAMISK YOGA OG INDRE BALANCE

CAMPUS' udsendte tog sit livs første yogatime og stødte her på hunde, kobraer, fugle, hårdt arbejde og dejlig afslapning.

Krage/trane-stillingen fanget i et heldigt øjeblik, hvor fødderne faktisk er løftet fra gulvet. Det skulle styrke både håndledene, armene, balancen, maven og ikke mindst modet.

Af Louise Debois

ldn@adm.au.dk

– Stå med let spredte fødder. Løft tærne, og spred alle tærne godt fra hinanden. Mærk, at halebenet dropper nedad. Læg nu vægten i hælene, og mærk en spænding omkring navlen. Gør brystkassen så bred som mulig, træk skuldrene let tilbage, og lad dem synke ned ad ryggen. Saml nu hænderne foran dig, stræk derefter armene i vejret, og koncentrer dig om dit åndedræt.

Jeg står med bare fødder på en måtte i en lille gymnastiksal og kigger op mod mine hænder, der peger mod loftet. Rundt om mig står 15 andre og laver samme øvelse. De fleste er piger – kun en enkelt mand har sneget sig ind i flokken. Vi er i færd med at lave en solhilsen, der både skulle virke afspændende og skabe indre balance, for det er egentlig dét, yoga handler om, fortæller træner Michael Bjerrum. Med en beroligende stemme guider han os igennem dagens indledende øvelser på yogaholdet i Aarhus Studentergymnastik (ASG).

Et nyt (sports)liv

Nu skal det være! Jeg har besluttet mig for at udvide min daglige studiemotion, der i snart fem år har bestået af cykelturen universitetet tur/retur. Jeg er gået på jagt efter det, der forhåbentlig kan blive min sport i nogle af Aarhus Universitetssports 14 medlemsklubber. En af dem er ASG, og her kan man hver uge vælge mellem mere end 25 forskellige holdaktiviteter, lige fra *tons'n'sculpt* over danse-aerobic til yoga, funk og cirkeltræning. Jeg er allerede

glad for, at det er yoga, jeg har valgt, da jeg står med armene i vejret. Halvanden time med afspændings- og strækøvelser virker som den perfekte måde at starte et mere sportsligt liv på. Nå, ja, man skal jo ikke overbelaste sig selv fra begyndelsen.

Hund med hovedet nedad?!

Efter de strakte arme kommer næste sekvens. Nu skal vi ned på gulvet. I ASG dyrker man nemlig dynamisk yoga, hvor bevægelighed er i centrum. Så er det måske alligevel ikke ren afslapning, jeg har foran mig, tænker jeg, mens jeg går ned i en stilling, der kaldes "kobraen". Her ligger jeg på maven og strækker overkroppen mod loftet. Michael fortæller, at de forskellige yogaøvelser er opkaldt efter de dyr, man antageligt skulle ligne, når man udfører dem. Jeg føler mig dog ikke særlig meget som en slange, mens jeg kigger op mod loftet og lidt febrilsk prøver at få min vejtrækning til at harmonere med øvelsesrotationen.

– Fra kobraen går I op i hundestrækket, hører jeg Michael sige. Jeg ser, hvordan salens lidt mere rutinerede yogaudøvere elegant kommer op på hænder og fødder. "Hund med hovedet nedad", som øvelsen egentlig hedder, er tilsyneladende en af de foretrukne og gentages mange gange. Her står man med rumpen i vejret, mens arme og ben er strakte. Jeg konstaterer hurtigt, at det er en øvelse, der kræver smidighed, og lige så hurtigt konstaterer jeg, at det ikke er en egenskab, jeg besidder i nogen særlig grad. Det kniber med at få strakt både hænder og fødder på samme tid. Nu er jeg i hvert fald ved at komme lidt på arbejde, og min vejtrækning er vist ikke helt så afbalanceret, som det er meningen. Hvad jeg ikke umiddelbart gennemskuer undervejs er, at denne øvelse faktisk er en hvileposition. Det fortæller Michael mig bagefter.

Ben, der bare ikke vil op

Der er ca. tre kvarter tilbage af min første yogatime, og jeg kan godt begynde at mærke små svedperler på panden. Arme og ben flet-

tes ind og ud af hinanden i stillinger, der til tider virker lettere bizarre, men på forunderlig vis alligevel behagelige, og det går efterhånden op for mig, at yoga handler om mere end afslapning. Michael fortæller, at det netop er godt at dyrke yoga, når man er studerende og sidder ned i mange timer om dagen, fordi man får arbejdet hele kroppen igennem. Styrketræning er også en del af yogakonceptet, og jeg mærker det især, da vi får at vide, at det er tid til "de omvendte stillinger". Her skal hovedet ned og benene op.

– De indre organer får en pause fra tyngdekraften, og blodet kan flyde uden at skulle arbejde, siger Michael. Først er det "birds of paradise". Med underarmene støttet mod gulvet svinges benene op i luften. Og bliver der. Vi får at vide, at de, der ikke synes, at øvelsen fungerer for dem, bare kan lægge sig på ryggen med benene op ad væggen og nyde livet. Jeg overvejer et øjeblik, hvad jeg skal gøre, men da jeg får øje på mine ben, der forgæves spræller i luften og bare ikke vil op, bliver jeg enig med mig selv om, at det nok er bedst, jeg nyder livet.

Afspænding

– Læg dig fladt ned på gulvet. Mærk, hvordan du slapper af over lænden. Slip det dybe åndedræt, og vend tilbage til det spontane åndedræt. Slap af i skuldrene, lad armene ligge tungt ud til siden med håndfladen mod loftet.

Dagens yogasession er ved at være slut. Vi ligger på gulvet og slapper af. Der er fuldstændig stille i salen. Jeg føler mig tung i kroppen. Mange på holdet kombinerer yoga med andre af ASG's tilbud, og det er fint at dyrke noget mere pulsorienteret motion ved siden af yogaen, fortæller Michael. Mere puls er ikke

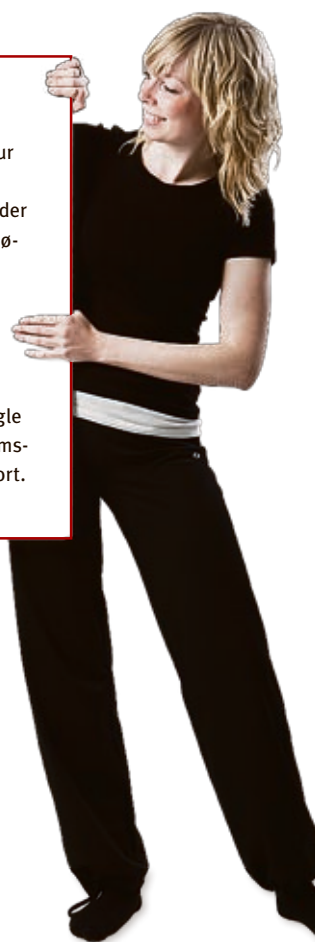
umiddelbart det, jeg har brug for efter denne yogatime, der var mere krævende, end jeg troede. Men her bagefter føles det rart, og jeg kunne sagtens finde på at kaste mig over yoga igen. Det kan også være, det er lidt nemmere anden gang, tænker jeg, selv om øvelserne foregår i et tempo, hvor en motionsflad studerende også kan være med. ■

Læs mere om ASG på www.asg.dk

Fakta om Louise:

- 25 år. Stud.mag. i nordisk sprog og litteratur og samfundsfag.
- Er vokset op i slikbutik med rigelige mængder af skumfiduser, tivolistænger og lakridssnøreband. Er stadig en anelse miljøskadet.
- Daglig motion: cykeltur til universitetet og hjem igen (ca. 2 kilometer hver vej).
- Har tidligere spillet badminton.
- Har hørt, at sport og motion skulle være sundt, og har sat sig for at prøve det af i nogle af Aarhus Universitetssports (AUS) medlemsklubber i håbet om at finde sin yndlingssport.

CAMPUS sætter i dette og følgende numre fokus på nogle af Aarhus Universitetssports 14 medlemsklubber. I dette nummer har CAMPUS besøgt et yogahold hos ASG, Aarhus Studentergymnastik.

HVAD:
Den forelæsende
hest og hans elev

HVEM:
Pontus Kjerrman

HVOR:
Universitetsparken,
bag ved Søauditorierne

HVORNÅR:
2000

Anderledes forelæsning. Bag ved Søauditorierne, ved Afdeling for Almen Medicin, sidder en hest og forelæser. Den sidder i menneskelig position med benene over kors, mens den højtideligt lægger hovedet på skrå og deler ud af sin visdom. Eleven, en lidt mindre hest, lytter opmærksomt.

Den alvor, der ofte præger universitetets undervisning og forskning, får her et ironisk twist. Den svenske kunstner Pontus Kjerrman står bag bronzeskulpturen ”Den forelæsende hest og hans elev” fra 2000.

HVAD:
Uden titel

HVEM:
Erik Varming

HVOR:
Hovedindgangen ved Det
Jordbrugsvidenskabelige Fakultet,
Forskningscenter Foulum

HVORNÅR:
1982–1986

Granitknogler. Rundt omkring i landskabet ved Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Forskningscenter Foulum, finder man otte knoglelignende granitskulpturer. Skulpturerne er lavet af granit fra de nordiske lande, og alle har de form efter knogler, som kunstneren Erik Varming har

fundet i naturen. I faconen er knogleskulpturerne nøjagtige kopier, men i og med at de er voldsomt forstørret, bliver de en abstrahering af naturen. De mange kunstværker på Forskningscenter Foulum afspejler næsten alle en inspiration af naturen og mytologien.

Finanskrisen kan ændre

Dele af den økonomiske teori, der undervises i i dag, minder mest af alt om autisme, siger docent Verner C. Petersen fra Handelshøjskolen, Aarhus Universitet. Har finanskrisen vist, at business-studerende verden over bør undervises i etik og værdier? Og har krisen givet nationaløkonomeerne et mere anstrengt forhold til deres yndlingsfigur *homo oeconomicus*?

Af Hans Plauborg

hhp@adm.au.dk

Finanskrisen og den økonomiske recession har slået følge med CO₂-tågen og lagt sig som en tung dyne om verden. Mange mener, at vi er på kanten til den værste økonomiske krise siden depressionen i 1930'erne, og en del mener, at det meste af miseren kan henføres direkte til elendige økonomer, griske bankmænd og slikkede finansfolk.

Nationaløkonomeerne har med blikket stift rettet mod deres avancerede matematiske modeller ikke været i stand til at forudse omfanget af sammenbruddet i verdensøkonomien. Bankfolk verden over har udstedt lån og givet kreditter med bind for øjnene og ladet mennesker og virksomheder geare investeringer til op over ørene. Og de internationale finansfolk, ja, de har spillet russisk roulette med mystiske finansielle produkter, de ikke engang selv har forstået risikoen ved. Til sidst var der kun skarpe patroner i alle kamrene, så nu ruller recessionen, og arbejdsløsheden stiger. Også for økonomerne selv.

Både a-kassen CA og DJØF, der organiserer de fleste økonomer og finansfolk, melder om stigende arbejdsløshed – især blandt nyuddannede. Tiderne har i sandhed ændret sig, og det mærker man også på Handelshøjskolens karrierecenter.

– For et år siden stod virksomhederne i kø for at headhunte vores studerende. Nu skal vi lave meget mere opsøgende arbejde, og de studerende henvender sig i langt højere grad til os for at få rådgivning om arbejdsmarkedet, siger lederen af karrierecenteret, Jette Hammer.

Hun fortæller, at det især er kandidater inden for de "hårde" fag som finansiering, international business og økonomistyring, der mærker de nye barske tider.

Jagten på kortsigtet profit

Spørgsmålet er, om krisen ligefrem kan gå hen og ændre på indholdet af økonomistudiet. I en artikel i uddannelsesetidsskriftet *Chronicle of*

Higher Education slår flere undervisere i økonomi og business i USA i hvert fald til lyd for, at man gentænker pensum og ikke mindst den tankegang, som de mener hersker på mange uddannelser inden for økonomi.

– Handelshøjskoler har aktivt fostret den tankegang hos studerende, at handel drejer sig om jagten på kortsigtet profit. På den måde har man skabt en kultur, der er meget ukritisk over for markedet, og det har bestemt været med til at fremme den økonomiske og finansielle krise, siger Rakesh Khurana, der er professor i business administration ved Harvard Business School.

“Man koncentrerer sig om specifikke modeller og mere eller mindre verdensfjerne modeller på en meget dyb måde, som man så anvender på den virkelige verden, der er meget mere kompleks. Det vil jeg kalde økonomisk autisme.

Docent Verner C. Petersen, Handelshøjskolen, Aarhus Universitet

Dekanen for University of Notre Dames Business School, Carolyn Y. Woo, mener ligefrem, at alle business schools bør indføre obligatorisk etikundervisning.

– De huslån, der har været udstedt i det her land, tyder i allerhøjeste grad på, at der er et behov for undervisning i etik på vores business-skoler, siger Carolyn Y. Woo til *Chronicle of Higher Education*.

Bæredygtighed og lærde idioter

Udtalelsen morer Verner C. Petersen, der er docent på Handelshøjskolen, Aarhus Universitet og leder af CREDO (Centre for Research in Ethics and Decision-making in Organisations).

– Det er præcis 20 år siden, vi begyndte at have undervisning i etik på Handelshøjskolen. Dengang var der kæmpe stor modstand, og folk spurgte, om vi ikke skulle tage op på Teologi

med den slags, for det hørte da ikke hjemme her, siger Verner C. Petersen.

I dag har piben fået en anden lyd. Handelshøjskolens dekan, Børge Obel, har således annonceret, at skolen skal have et nyt undervisningsprogram, der tager hensyn til bæredygtighed og ansvarlighed. Det skal være en integreret del af undervisningen. Og det er fint nok, mener Verner C. Petersen, at man – måske i bagklogskabens og selvransagelsens lys – nu vil tone undervisningen i nye retninger. Men det havde jo været bedre at være lidt forudseende.

– Vi har haft alle mulige gode grunde til at reflektere over, om ikke nogle af de grundlæggende dele af økonomiundervisningen skulle være anderledes. I 1988 skrev den amerikanske kommission for kandidatuddannelser i økonomi (COGEE), at den frygtede, at graduate-programmerne i økonomi ville uddanne en generation af lærde idioter – *idiots savants* – velbevandrede i matematikkens sprog og teknik, men uvidende om økonomiens logik og de reelle økonomiske problemer. Alligevel har vi indtil nu primært lært vores studerende at tænke kortsigtet, og at kun de ting, der kan gøres eksplicitte, er værd at bruge tid på, siger Verner C. Petersen.

Raketforskere

Hans kollega, professor i finansiering Anders Grosen, underviser blandt andet i faget *bank management*. Han fortæller, at den finansielle krise under alle omstændigheder er enormt motiverende for de studerendes læring.

– Lige nu udspiller økonomien sig jo for øjnene af os. Der er mange begreber og gode cases at få med ind i undervisningen, siger Anders Grosen og tilføjer, at der efter hans mening er kommet for mange "raketforskere" ind i finansiering de senere år.

– Der har været en klar tendens til – især i USA – at finansiering kun handler om formuler, og at det hele kan løses med matematik. Men økonomi og finansiering handler ikke kun om matematiske modeller baseret på rationelle individer. Den menneskelige adfærd

– "animal spirits" med Keynes' betegnelse – skal i lang højere grad indbygges i modellerne, end det er tilfældet i dag. I finansiering har man i de senere år opbygget disciplinen *behavioural finance*, der indeholder elementer fra psykologi, sociologi og filosofi. Der må forventes en tilsvarende udvikling inden for makroøkonomien, siger Anders Grosen.

Finanskrisen har ifølge Anders Grosen om noget vist, at der er behov for bankfolk med det, han kalder etisk stedsans.

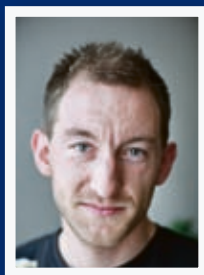
– Når vi taler om rådgivning om private kunders investering, er det typisk rådgiveren, der har en større viden end kunden, og derfor må man som bankrådgiver heller ikke snyde

Foto: Kobal

VOXPOP

Arbejdsløsheden stiger generelt, og nyuddannede akademikere er også ramt. CAMPUS har spurgt fire studerende inden for økonomi, hvordan de aflæser finanskrisen i forhold til deres egen fremtid.

Victor Klastrup, 10. semester, cand.merc, ASB

Hvad tror du, finanskrisen kommer til at betyde for dine jobmuligheder?

Da jeg begyndte på studiet, forventede jeg selv engang at skulle ud og fortælle en virksomhed, hvem jeg var, og hvad jeg kunne. Det har sådan set ikke ændret sig. Som det ser ud nu, bliver nogle jobområder hårdere ramt end andre. I finansieringsbranchen, f.eks. banker, skæres der meget ned. Og fordi der spares i den finansielle sektor, vil flere gå efter jobbene i det offentlige.

Hvor meget har finanskrisen påvirket dit studiums indhold?

Ikke noget overhovedet. Det er for kortsigtet at lave studiet om pga. en kortvarig ændring i samfundet. Virksomhederne skal vide, hvad de får, når de ansætter en cand.merc. Jeg er færdig til sommer, så selvfølgelig snakker vi studerende meget om finanskrisen og jobmuligheder. Alene cand.merc.-uddannelsen har 12 specialiserede retninger, så selv om andre kan gå efter de job, jeg har målrettet mig mod, vil jeg stadig være mest specialiseret på området.

Søren Thule Madsen, 4. semester, HA, ASB

Hvor meget fylder finanskrisen i dit studiemiljø?

Det fylder ikke ret meget, for som studerende mærker vi ikke rigtigt noget til det. Selvfølgelig læser jeg meget om det, for det fylder jo i medierne. Det er mere noget, vi joker med. F.eks. med Facebookgruppen "Jeg har haft finanskrisen siden jeg fik dankort" og sådan noget. I timerne er det blevet inddraget forbløffende lidt, selv om det kunne være spændende at se mere på. Det kommer vi måske også til, for Handelshøjskolen har meget fokus på økonomisk bæredygtighed i undervisningen.

Hvad tror du, finanskrisen kommer til at betyde for dine jobmuligheder?

Der er tre år, til jeg er færdig, og til den tid er skuden vel vendt igen. Så jeg tror ikke, det får betydning for min jobsøgning. Jeg har hele tiden været meget opmærksom på, at det ikke er studiet alene, der skal få mig foran i køen efter de gode job. Det er i lige så høj grad resten af mit CV, studiejob osv., jeg skal sælge mig selv på.

studiet af penge

Business-skoler verden over har fremmet den opfattelse, at handel kun drejer sig om kortsigtet profitmaksimering. Men finanskrisen har skabt en vis selvansagelse – også på Aarhus Universitet.

– Jeg har selv udsat mine studerende for nogle små velkendte spil for at se, hvordan de reagerer, når de har muligheden for at maksimere deres egeninteresse på bekostning af alle andre eller handle, så de maksimerer gruppens interesse. Og generelt handler de studerende, så de selv får mest ud af det, selv om de ødelægger det for alle andre. Hvis vi som uddannelsesinstitution ikke er i stand til at give dem mere nuancerede holdninger og værdier under studiet, er det et problem for samfundet og demokratiet, siger Verner C. Petersen.

Han mener, at dele af den økonomiske teori, der undervises i i dag, mest af alt minder om autisme.

– Man koncentrerer sig om specifikke og mere eller mindre verdensfjerne modeller på en meget dyb måde, som man så anvender på den virkelige verden, der er meget mere kompleks. Det vil jeg kalde økonomisk autisme. Og problemet bliver jo ikke mindre af, at vi generelt i samfundet har fået en stærk tendens til *økonomisme* – det vil sige, at alt skal ses og vurderes ud fra økonomiske termer og modeller, siger Verner C. Petersen, som dog ser en ny modsatrettet tendens til, at flere økonomer begynder at beskæftige sig med menneskets faktiske adfærd, holdninger og værdier.

– Jeg tror, at finanskrisen er med til at rykke lidt ved nogle af økonomiens grundantagelser, siger han.

Homo oeconomicus justeret

Det sidste er professor i nationaløkonomi ved Aarhus Universitet og tidligere overvismand Torben M. Andersen enig i.

– *Homo oeconomicus* er ikke død, men mange økonomer er de senere år begyndt at løsne op på de lidt firkantede standardforudsætninger, som *homo oeconomicus* repræsenterer. Interessen for sådan noget som *behavioural responses* og subjektive og selvbekræftende elementer i forventningsdannelsen har fået mere opmærksomhed. Den økonomiske krise vil uden tvivl styrke interessen for de teorier og modeller, mener Torben M. Andersen.

Til gengæld er han uenig i, at økonomiens

avancerede teorier og matematiske modeller er kommet for langt væk fra virkeligheden.

– Matematik er for det første et helt uundværligt værktøj i økonomien for at gøre analyserne stringente og konsistente. For det andet er der et enormt stærkt pres for empirisk test af økonomiske teorier. Nationaløkonomerne lever bestemt ikke i deres egen teoretiske verden.

– *Hvordan kan det så være, at flere natio-*

Der har været en klar tendens til – især i USA – at finansiering kun handler om formler, og at det hele kan løses med matematik.

Professor Anders Grosen,
Handelshøjskolen, Aarhus Universitet

naløkonomer ikke var i stand til at forudse sammenbruddet i økonomien?

– Jamen, der var mange, der længe havde løftet pegefingeren i forhold til pengepolitikken og boligmarkedet. Den Internationale Valutafond og OECD advarede også om problemerne. Men man undervurderede systemrisikoen, altså at sammenbruddet kunne blive så voldsomt pga. af globaliseringen af de finansielle markeder.

– *Har krisen slet og ret undermineret økonomi som en eksakt videnskab?*

– Eksakt og eksakt – økonomer studerer samfundsforhold, og de ændrer sig jo. Vi studerer noget, der er i bevægelse, og ikke naturlove. Så jeg vil sige, at alle seriøse økonomer altid har vidst, at der er stor usikkerhed forbundet med økonomiske prognoser. Og ingen seriøse økonomer har nogensinde ment, at verden var blevet krisefri. Men vi skal selvfølgelig arbejde på at forbedre vores metoder, så vi i fremtiden kan lave endnu bedre prognoser. ■

kunden. Man må snyde en anden bank – det kaldes forretning – men ikke kunden. Det har bankerne i de senere år bare ikke taget alvorligt nok. Når man for eksempel har tilladt kunder at geare deres investeringer så voldsomt, som vi har set, er der sket et sammenbrud i rådgivningen. Havde rådgiverne haft en bedre etisk stedsans, var de stået op mod deres ledelse, siger Anders Grosen.

Økonomisk autisme

Egeninteresse har været et centralt begreb i økonomisk teori, siden Adam Smith skrev *The Wealth of Nations* i 1776. Ifølge Verner C. Petersen har masser af undersøgelser vist, at

“ Homo oeconomicus er ikke død, men mange økonomer er de senere år begyndt at løsne op på de lidt firkantede standardforudsætninger, som *homo oeconomicus* repræsenterer.

Professor Torben M. Andersen,
Institut for Økonomi

studerende, der vælger at studere på business-skoler og økonomiske institutter, i højere grad end gennemsnittet er drevet af den snævre egeninteresse.

Dorthe Krog, 10. semester, Økonomi

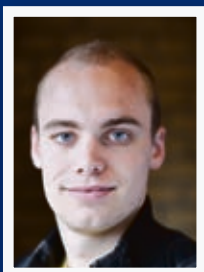
Hvad tror du, finanskrisen kommer til at betyde for dine jobmuligheder?

Jeg har altid troet, at et stempel fra økonomistudiet ville åbne for mange gode jobmuligheder. Det havde man hørt – altså at økonomer ville have let ved at få job efter studiet. Men nu ser det ud til, at det bliver sværere. Jeg er færdig med studiet inden for et år, så det kan sagtens få betydning for mig. Job i det

offentlige er der stadig mange af, men ikke i det private erhvervsliv. Markedsføringschef i LEGO bliver man nok ikke lige med det samme.

Hvor meget har finanskrisen påvirket dit studiums indhold?

Jeg har været på virksomhedspræsentation med studiet, og her blev der snakket meget om finanskrisen. F.eks. om, hvor der er fyringsrunder i denne omgang. I undervisningen indgår krisen ikke så meget. Vores undervisere kommer med korte kommentarer om det. Det bliver ikke inddraget i de faglige diskussioner, men er mere noget, de kan finde på at stille ekstraspørgsmål om ud til holdet.

Kristian Røge, 2. semester, Økonomi

Har finanskrisen ændret noget i din interesse for økonomisk teori?

Jeg ved ikke, om den har ændret noget. Men den har helt sikkert sat teorierne i perspektiv. Krisen har vist, at økonomiske teorier ikke kan forudsige alt, men at de er en hjælp til det. Vi har fundet ud af, at tingene er mere komplekse, end man nemt kan tro, når man mest har fokus på bøger og teori, som vi har i starten.

På den måde har finanskrisen vist, at vores studium er meget relevant.

Hvor meget har finanskrisen påvirket dit studiums indhold?

Det har den stort set ikke gjort, ikke på undervisningsniveau. Det er heller ikke noget, vi studerende snakker om indbyrdes, for det ændrer ikke noget for os nu. SU'en er ikke faldet, huslejen er ikke steget, og antallet af studiejob er stadig det samme. Der er fire år, til jeg kommer ud på arbejdsmarkedet, og til den tid er det værste nok overstået. Så jeg kommer sikkert ud herfra med samme forventninger til jobmuligheder, som jeg startede med.

Af Astrid Hellerup Madsen

ahm@adm.au.dk

Foto

Jesper Rais/AU-foto

Foto: Lars Kruse/AU-foto

EN DAG FOR DE NYSGERRIGE

Til Forsknings Døgn 2009 kunne man blive klogere på livet, lykken og alt derimellem.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Kan viden om generne give tyndere fedtskiver på flæsketegen? Hvor mange sprog forventer man vil uddø i de næste år – er dansk i fare? Og hvad sker der, hvis man kommer bagepulver og vand i en lille beholder og lukker låget tæt?

Alt det og meget mere fik interesserede besøgende svar på til dette års udgave af Forsknings Døgn, hvor Aarhus Universitet fredag den 24. april åbnede dørene under temaet "Bliv klogere på livet".

En af dem, der havde sagt ja til invitationen, var Jonas Jensen på 9 år, der var af sted sammen med sin skolefritidsordning. Hos ham var det især fysikshowet i forhallen, hvor man kunne lave små eksperimenter under kyndig vejledning af studerende, der var et stort hit.

– Man prøver noget nyt, som man ikke har set før. Og så lærer man noget. Det sjoveste har nok været at se nogle ting boble rigtig

meget, forklarede han, inden han løb tilbage til bordet med eksperimenterne. Jonas' mor, Lisa Jensen, havde taget eftermiddagen fri for at hjælpe skolen med turen til Aarhus Universitet, og hun var også begejstret for arrangementet.

– Det er et godt initiativ og en sjov ide. Det er en god måde at introducere børnene til forskningen, og de får set, at dagligdagen egentlig er fyldt med videnskab, uden at man ved det, sagde hun.

Programmet blev nærlæst

Universitetets hovedområder havde arrangeret flere steder i landet. I Århus foregik arrangementet bl.a. i og omkring vandrehallen på Matematisk Institut, hvor robotter, tandproteser og videnskabeligt opmålte blomster konkurrerede om pladsen i stande fra de forskellige områder af universitetet. Samtidig var det muligt at høre auditorie-foredrag om alt fra nanoteknologi til definitionen på lykke og livskvalitet.

Også Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Danmarks Miljøundersøgelser og Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning havde arrangementer i anledning af Forsknings Døgn i bl.a. Viborg, Silkeborg, Herning, Roskilde og Svanninge Bakker på Sydfyn.

For Jonna Frederiksmose og Gitte Lauritsen, som var taget sammen af sted til arrangementet i Århus, var det især foredragene, der trak.

– Jeg er meget videbegærlig, og her

behøver man bare gå fra sal til sal for at lære nyt. Det er meget spændende, forklarer Jonna Frederiksmose, mens dagens fortsatte program bliver nærstuderet.

– Vi har hørt om religionens biologi, og nu vil vi gerne høre om syg kunst, og senere skal vi til foredrag om meningen med livet. Det er en god ide at samle alle mulige forskellige emner på én dag, siger Gitte Lauritsen.

Appetit til mere

Aarhus Universitets kommunikationschef, Anders Frølund, var meget tilfreds med arrangementet og ikke mindst, at så mange var mødt frem for at blive klogere.

– Det er dejligt at mærke, at forskerne og gæsterne er så glade for at møde hinanden. Det tror jeg skyldes formen, som virkelig er i øjenhøjde. Selvfølgelig er det svært at formidle komplicerede emner på en stand eller til et kort 20-minutters foredrag. Men vi vil gerne nå ud med forskningen på så mange forskellige måder som muligt, og vækker et emne appetit til mere hos de besøgende, så er f.eks. Folkeuniversitetet og efter- og videreuddannelserne et oplagt næste skridt, forklarer han.

Anders Frølund vurderer umiddelbart, at godt 1000 besøgende var forbi på den del af Forsknings Døgn, der foregik i Universitetsparken.

Og de fik rent faktisk svar på de indledende spørgsmål fra denne artikel.

Vores viden om generne bruges nemlig allerede i dag til at forbedre husdyravlen og kvaliteten af kødet, og godt nok er forskerne uenige om, præcist hvor mange sprog der vil forsvinde, men dansk er helt sikkert ikke et af dem.

Med hensyn til den tætlukkede bagepulver- og vandbeholder, så vil *CAMPUS* lade det være op til læserne at eksperimentere for at finde svaret – så længe de husker sikkerhedsbrillerne og kitlen og er klar til selv at gøre rent. ■

Tæt på forskningen. Ph.d.-studerende Lone Tang viste sammen med andre forskere og studerende interesserede rundt "backstage" i laboratorierne på Biologisk Institut.

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Styr på foredragene. Jonna Frederiksmose og Gitte Lauritsen nærstuderer programmet for Forsknings Døgn.

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Klar til eksperimenter. Jonas Jensen på 9 år havde taget sin mor Lisa med til Forsknings Døgn.

Foto: Jesper Rasmussen/AU-foto

Fotosyntese "live". Mens gæsterne fulgte med i målingerne på projektoren, kunne forskerne løbende justere planternes fotosyntese ved at ændre på omgivelserne.

Foto: DMU

Klima. Danmarks Miljøundersøgelser satte kranier, klimaeffekter og luftforurening i centrum på Stændertorvet i Roskilde. Ph.d.-studerende Line Anker Kyhn fortalte om klimaændringerne i Grønland og deres effekter på dyr og planter.

Foto: DMU

Frosne dyr. Regnorme med frostvæske var et af temaerne ved DMU's velbesøgte arrangement om fredagen på Torvet i Silkeborg. Omkring 500 silkeborgensere – også skolebørn – kiggede forbi i teltet. Her fortæller forsker Lars-Henrik Leckmann om ormenes frostbeskyttelse.

Foto: Søren Kjeldgaard/AU-foto

Danmarksmestre i robot. Tvillingerne Gunhild og Signe Rolighed Thorsen demonstrerede deres vinderrobot bygget af klodser fra LEGO Mindstormers serien. Efter et succesrigt danmarksmesterskab har de to piger blandt andet været en VM-tur i Japan for at dyste med andre unge i, hvis robot der hurtigst og bedst kan samle bordtennisbolde op på en lukket bane.

Bruger Søren Frandsen sin ytringsfrihed “hensigtsmæssigt”?

Morten Dige, lektor
Institut for Filosofi og Idehistorie

Ovenstående spørgsmål melder sig efter at have læst Jon Rostgaard Boiesens kommentar i seneste nummer af *CAMPUS* og prorektorens svar til samme. I hvert fald må jeg konstatere, at min tillid til rektoratet i forhold til at værne om ytringsfriheden og den akademiske frihed i øvrigt svækkes for hver ny ytring fra Søren Frandsens side i denne sag.

Jeg finder for det første et misforhold i, at Søren Frandsen på den ene side hævder, at der skal være “højt til loftet” på AU, samtidig med at han karakteriserer Mette Jensens initiativ vedrørende kritik af Cheminova som “over strengen” og “ikke arbejdsmæssigt”. Jeg kender i så fald til mange arbejdspladser, hvor der er betydeligt højere til loftet i forhold til, hvor bemeldte streg bliver trukket, og hvad der tæller som arbejdsrelateret. Jeg vil endda mene, at det faktisk gælder på mit eget institut, men her skal jeg måske til at passe på, hvad jeg siger!

Der ser således ud til at være stærkt behov for at debattere, hvor strengen skal trækkes, og om der er behov for regler eller i det mindste visse retningslinjer. Hvis jeg selv skulle vælge mellem rigide regler og frihed under ansvar for Søren Frandsens fortolkning af strengen, foretrækker jeg så afgjort det første.

Jeg har f.eks. overvejet at bruge mailen til at mobilisere mine kolle-

Lars Kruse / AU-foto

ger i denne sag, men er blevet meget i tvivl, om det (med Søren Frandsens formulering) ville være at “misbruge deres dyrebare arbejdstid med private undersøgelser og lignende”. Så nu nøjes jeg i første omgang med denne helt private udmelding. Som svar på Jon Boiesens efterlysning vil jeg dog også gerne tilkendegive min fulde støtte til Mette Jensen og hendes fagforenings syn på sagen. Med de ikke regelsatte konsekvenser, det end måtte få.

Rektoratet støtter ikke ytringsfriheden!

Af Jon Rostgaard Boiesen,
stud.mag.

Støtter rektoratet ytringsfriheden? spurgte jeg i sidste nummer af *CAMPUS*. Efter at have læst prorektor Søren Frandsens svar må man konstatere, at svaret er et klart nej!

Ifølge Frandsen er det en af rektoratets fornemste opgaver at forsvare ansattes og studerendes ytringsfrihed – men når det kommer til den konkrete sag om Mette Jensens ytringsfrihed, bliver det ved de fine ord om, at ytringsfriheden har det godt, og at der er højt til loftet.

Mette Jensen har ifølge Frandsen brugt “sin egen og kollegaers dyrebare arbejdstid på private undersøgelser” ved at sende sit spørgeskema om Cheminova ud til sine kollegaer på DMU. Selvom der ikke er nogen regler mod dette, mener Frandsen åbenbart, at det er en forseelse af en art, der berettiger, at DMU’s direktør Henrik Sandbech gav Jensen en advarsel.

Frandsen vælger hermed at ignorere DJØF’s klare hørings svar, som

det åbenbart kan være nødvendigt at gentage: “Den påtænkte advarsel begrundes ikke, hvorfor man mener, at der er tale om en overtrædelse af de interne retningslinier for brug af e-mail. Snarere skinner det igennem, at der fra DMU’s side er tale om et forsøg på at knægte Mette Jensens ytringsfrihed som medarbejder.” Eller som professor i forvaltningsret og tidligere bestyrelsesmedlem, Jørgen Grønnegaard Christensen, udtrykker det: “Det er noget vås. Der er da ikke noget problem at bruge intranettet til at indhente informationer. Det sker hver eneste dag på universitetet ... Det er tydeligvis et forsøg på at lægge bånd på hende. Et lidt klodset forsøg.” (begge *Information* 9/3).

Men for Frandsen er det åbenbart en tålelig retstilstand, at man som ansat ved AU kan risikere at få en advarsel ved at bryde uskrevne regler – til trods for at denne advarsel måtte trækkes tilbage, da fagforeningen klart markerede sin modstand. At ansatte skal leve med denne usikkerhed, hvis de gør brug af deres ytringsfrihed, er ifølge

Frandsen et forsvar for “det helt unikke universitetsmiljø, hvor man kan arbejde, studere og pleje sociale relationer, uden at man hele tiden skal konfronteres med nedskrevne og rigide regelsæt – kald det bare frihed under ansvar.” Man kunne også kalde det at hensætte de ansatte i en retsløs tilstand.

Endelig skriver Frandsen, at jeg skulle antyde, at *CAMPUS* skulle være underlagt censur. Det havde klædt Frandsen at holde sig til kendsgerningerne og til, hvad jeg skriver, frem for at komme med den slags beskyldninger. Jeg skriver, at *CAMPUS* – i modsætning til sin forgænger *Information & Debat* eller *Universitetsavisen* i København – er underlagt rektoratet, og således ikke har fuld redaktionel frihed. Jeg skriver ikke, at rektoratet bruger denne magt til at censurere *CAMPUS*. Om denne underlægning har medført selvrensens skal jeg lade være usagt – men det synes ikke at passe Frandsen dårligt, hvis det har været konsekvensen.

Kære Morten og Jon

Af prorektor Søren Frandsen

Jeg beklager, hvis jeg ikke har udtrykt mig klart nok. Der må ikke herske tvivl om, at der er og skal være ubegrænset ytringsfrihed på Aarhus Universitet – det er ikke til diskussion. Jeg vil i den forbindelse henvise til Aarhus Universitets re-

degørelse i forbindelse med universitetsvurderingen, der beskriver ytringsfrihedens betydning og klart tilkendegiver universitetets holdning: www.au.dk.

Hvad angår brug af e-mail, så er vi i øjeblikket i gang med at etablere en ny central HR-afdeling på Aarhus Universitet. Den skal som

noget af det første udvikle en fælles personalepolitik. I den forbindelse skal vi naturligvis også se på, om den e-mail-politik, der i dag eksisterer på DMU og evt. andre hovedområder, skal ændres i forhold til de rammer, som universitetet sætter for denne aktivitet.

NAVNE

DEN NYE DIRIGENT

– Allerede efter et kvarter af jobsamtalen var jeg sikker, at det skulle være dig.

Sådan lød ordene fra AU’s bestyrelsesformand Jens Bigum, da universitetet den 28. april holdt reception i Antikmuseet for den nye direktør Jørgen Jørgensen.

Jens Bigum konstaterede, at den tidligere direktør på Rigshospitalet uden tvivl vil føle sig hjemme på Aarhus Universitet.

– Du har selv i et interview til *CAMPUS* påpeget flere ligheder mellem Rigshospitalet og Aarhus Universitet. Jeg kan tilføje en mere. Rigshospitalet har mange kloge overlæger, som du har skullet håndtere. Her har vi også mange ”overlæger”. De går bare ikke alle sammen i kitler, sagde Jens Bigum med hentydning til, at både læger og forskere kan være en svær flok at lede.

Rektor Lauritz B. Holm-Nielsen sammenlignede en universitetsdirektørs rolle med en dirigents og overrakte Jørgen Jørgensen en dirigentstok, som straks så ud til at ligge godt i hånden hos den nye dirigent.

ORIGINAL KØNSFORSKNING

Et originalt og vigtigt bidrag til kønsforskningen. Med den begrundelse har postdoc **Stine Thidemann Faber** fra Center for Forskningsanalyse modtaget årets KRAKA-pris på 10.000 kr. for sin ph.d.-afhandling *På jagt efter klasse*. Her undersøger Stine Thidemann Faber, hvordan køn og klasse præger kvinders oplevelser, deres opfattelse af sig selv og andre og de muligheder, der er tilgængelige for dem.

Prisbestyrelsen begrundede prisen med, at *På jagt efter klasse* på overbevisende vis formår at sætte fokus på kønnets sammenhæng med klasse i nutidens samfund. Hermed genoplives det klassespørgsmål, som i de senere år har været underbetonet til fordel for analyser af samspil mellem køn, etnicitet og seksualitet. Stine Thidemann Faber har udført sin ph.d.-afhandling ved Aalborg Universitet.

KRAKA-prisen er oprettet af Foreningen for Kønsforskning i Danmark for at hædre en studerende, forsker eller formidler, der har bidraget med noget nykabende til dansk kønsforskning.

NY ASB-DIREKTØR

Steen Ib Kjeldsen tiltræder den 1. juni som ny administrativ direktør for Handelshøjskolen (ASB). Med 20 års erfaring med økonomi, administration og personaleledelse i det offentlige er det en garvet mand, der pr. 1. juni skifter posten som administrationschef i Vejle Kommune ud med direktørsædet på Handelshøjskolen.

50-årige Steen Ib Kjeldsen kommer fra en stilling som administrationschef i Vejle Kommunes Kultur og Borgerservice og har før det arbejdet for bl.a. Handelshøjskolen i København og Danmarks Lærerhøjskole (nu DPU).

Her må ryges. På tobaksudstillingen kan gæsterne trække sig tilbage til et ægte herreværelse og slynge sig i den magelige sofa for at studere fortidens frække kort.

FARVEL OG TOBAK

For indianerne var tobak gudernes gave til mennesket. Men med nutidens omsiggribende forbud og allestedsværende advarsler nærmer tobakken sig unægtelig den status som djævelskab, som 1500-tallets europæere mente der måtte være tale om, når mennesker kunne spy røg ud af mund og næse.

Men der var altså nogle århundreder, hvor piber, cigaretter og cigarer for flertallet var synonymt med nydelse og velbehag og skabte en kultur, som nu er fortid. Men den lange kulturhistorie kan man nu få indblik i på en stor udstilling i Den Gamle By, hvor nydelsen er i centrum. Udstillingen fortæller forløbet fra indianernes flot pyn-

tede fredspiber til vore dages kemiske nicotintyggegummi.

Her er mere end 600 tobakshistoriske klenodier, plancher om tobakkens historie, fremstilling og forarbejdning af tobak, farverige mavebælter, cigarretautomater, tobaksreklamer, cigar-klippere og fyrtøj i alle afskygninger. Det er den menneskelige historie, der har fascineret museumsinspektør Elsebeth Aasted Schanz, som har tilrettelagt udstillingen.

– Genstandene fortæller meget om folks livsførelse, personlighed og status. Her handler det ikke blot om smukke eller sjove ting, men når jeg kan mærke en personlighed gennem

tingen, er det særligt rørende, siger Elsebeth Aasted Schanz og understreger rygningens mentale dimension med en historie om en usædvanlig genstand: En pibe formet af tygget rugbrød! En straffefange i Sibirien brugte sin sparsomme ration af rugbrød til at skaffe sig lidt trøst med følelsen af en pibe i mundvigen.

Adgang til udstillingen kræver køb af billet til Den Gamle By (100 kr. og 50 kr. for studerende), men så står dørene også åbne til museets øvrige udstillinger, der bl.a. omfatter en udstilling af 100 års festtøj.

Torsdag 14.

ØKONOMI
13.15. DISTINGUISHED SPEAKER SEMINAR
Professor Joel Horowitz, Northwestern University, Illinois, US. Aud. 011, building 1324.
Host: School of Economics and Management.

LITTERATUR
KL. 19.30. DARWIN OG SKRÆKHISTORIER – EN NATURLIG TILGANG
Mathias Clasen, ph.d.-studerende, om litteraturdarwinisme, der forsøger at integrere evolutionsbiologi og -psykologi i litteraturstudiet, hvor skrækkfiction diskuteres i et evolutionært perspektiv. 25 kr. Mødelokale 2, Studenternes Hus.
Arr.: Studenterkredsen.

Mandag 18.

DARWIN
KL. 15.15-17.30. DARWINISME I RELIGIONSVIDENSKAB?
I foredragsrækken *Darwinismens ekspansion* taler professor, dr.theol. Hans Jørgen Lundager Jensen om en ny besindelse på evolutionisme, der kan være til stor gavn for religionsvidenskaben. Lok 010, Auditoriebygningen, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Forum Teologi Naturvidenskab.

Onsdag 20.

HUMANIORA
KL. 11-17.30. KAN HUMANISTISK FORSKNING VÆRE NYTTIG?
Forskerseminar der ønsker at skærpe argumenterne for og imod nyttig forskning. Søauditorium 4.
Se mere på www.humaniora.au.dk

Fredag 22.

LITTERATUR
KL. 10-18.45. LITERATURE IN CONTEXT
2 days-seminar on literature and the literary culture of today require new theoretical discussions, new types of contextualisations and reinterpretations of the well-established contextual ramifications. Kasernen, Lange-landsgade. Further information: www.aestetik.au.dk.
Organized by Professor Svend Erik Larsen, Section of Comparative Literature,

Mandag 4.

KLIMA
KL. 15. REFLECTIONS ON CLIMATE SCIENCE
A lecture series by historians of science. Today's lecture is held by Vladimir Jankovic, University of Manchester, who will talk about Investing in Climate Crisis: Science, Sustainability and the Future of Economy. The physics auditorium, building 1523, third floor. Hosts: Dept. of Science Studies and Dept. of Physics and Astronomy.

Tirsdag 5.

SAXO
KL. 19. DANMARKSKRØNIKEN I OVERSÆTTELSE
Peter Zeeberg, der står for den seneste oversættelse af *Saxos Danmarkshistorie*, vil forsøge at sætte sin egen oversættelse ind i traditionen. Hvad siger de tidligere oversættelser om vekslende perioders opfattelse af Saxo, og hvad siger den nyeste om vores? 25 kr. for ikke-medl. Hornung-Stuen, Studenternes Hus. Arr.: Historia.

KL. 19.30. TRO, BØN OG HJERNEAKTIVITET

RELIGION
Ph.d.-studerende Uffe Schjødt præsenterer resultater fra sine undersøgelser af, hvad der foregår i hjernen på kristne mennesker, som henvender sig til Gud, og fortæller om modtagelsen af projektet. Det Teologiske Fakultet. Arr.: Religionsvidenskabelig Forening.

Onsdag 6.

IC
KL. 10-12. INTERNATIONAL CLUB
End-of-the-semester party (a potluck event). Faculty Club, Building 1421, Fredrik Nielsens Vej.

STRAF OG ETIK
KL. 20. LØN SOM FORSKYLDT
Adjunkt Thomas Petersen, RUC, om straf og etik – fra rehabilitering til straf for straffens egen skyld. Møllevangskirken. Ved den indledende gudstjeneste kl. 19 prædiker den ny studentørpræst Jens Munk.
Arr.: Studentermenigheden.

Torsdag 7.

ÆSTETIK
KL. 14.15. ÆSTETISK SEMINAR
“Ethique hard” and “Ethique soft”. Thomas Elsaesser on Reading Contemporary Cinema with Jacques Rancière and Alain Badiou. Langelandsgade 139, bygning 1584, lokale 124. Arr.: Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse og Fællesæstetisk Forskergruppe.

FORFATTERLIV
KL. 19.30. FORFATTEREN JAKOB KNUDSEN
Med udgangspunkt i Jakob Knudsens opvækst trækker domprovst Henrik Wigh-Poulsen nogle historiske forbindelseslinjer til forfatterens litterære samtid og de grundtvigske miljøer, han blev opdraget i. Jakob Knudsens ægteskabelige sammenbrud, der beskæftigede ganske mange i hans egen samtid, bliver også belyst på baggrund af breve, som nylig er dukket frem fra familiens gemmer. 25 kr. Richard Mortensen Stuen, Studenternes Hus.
Arr.: Studenterkredsen.

Lørdag 9.

STJERNEHIMLEN
KL. 20. FULDMÅNEAFTEN
Veteranernes aften. Ønsk dig musik under stjernerne på e-mail stenoplt@si.au.dk. 60 kr. Bestil plads på telf. 8942 3975. Forestillingen gentages kl. 21.30. Planetariet, Steno Museet, C.F. Møllers Allé, Universitetsparken.

Tirsdag 12.

SAMTIDS-DIAGNOSE
KL. 20. PÅ VEJ IND I EN NY ÆRA
Se omtale

Onsdag 13.

HEKSE
KL. 13.15-16. NORDIC WITCHCRAFT
Interdisciplinary Research Workshop. Scandinavian Department, building 1467, room 216. All are welcome, registration is not necessary. Further information Pernille Hermann: norph@hum.au.dk.
Host: Centre for Viking and Medieval Studies.

KL. 14. 15.30. FOREDRAG OM KLIMA OG NETVÆRK

KLIMA
Formand for Danmarks grønne tænketank CONCITO, Martin Lidegaard, om de nyeste tiltag og løsningsforslag på klimaområdet. Få information om Klimaambassaden – CONCITOS store formidlingsprojekt, som tilbyder studerende at blive en del af et klimanetværk samt en kort klimaformidleruddannelse, hvor man konkret får mulighed for at deltage i et unikt ung til ung-formidlingsprojekt. Søauditorierne, Auditorium 5. Arr.: Grønt AU og CONCITO.

Redigeret af Nyhedstjenesten, Fredrik Nielsens Vej 5, 8000 Århus C. Deadline onsdag kl. 12 i lige uger.
Opslag sendes til meddelelser@au.dk Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte opslagene i den trykte avis.

Se de fulde opslag på www.au.dk/meddelelser

DOKTORGRADEN

Forsvar
HUM
Med henblik på erhvervelsen af doktorgraden forsvarer lektor, arkitekt **Lars Marcussen** sin doktorafhandling “Rummets arkitektur. Arkitekturens rum. En introduktion til Europas arkitekturhistorie”. Forsvaret finder sted fredag den 29. maj 2009, kl. 13.00 i Auditorium 2, lokale 112, bygning 1441.

Konferering
SUN
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har konfereret den medicinske doktorgrad til overlæge, ph.d. **Lars Frost** for afhandlingen “The diagnosis of atrial fibrillation or flutter in Danish National registry of patients: Incidence, risk factors, and prognosis”.

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har konfereret den medicinske doktorgrad til lektor, cand.scient. **Carsten Bøcker Pedersen** for afhandlingen “Urban-rural differences in the risk of schizophrenia”.

PERSONALESTYRELSEN

Se cirkulærerne på: www.perst.dk

PH.D.-GRADEN

Forsvar
SUN
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i medicin holder cand.med. **Anne Barklin** en offentlig forelæsning med titlen “Systemic Inflammation in the Brain-dead Organ Donor”. Forsvaret finder sted den 29. maj 2009, kl. 14.00 i Auditorium 3, Søauditorierne, Bygning 1252, Universitetsparken.

TEO
Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i religionsvidenskab forsvarer cand.mag. **Uffe Schjødt** afhandlingen “The Neural Substrates of Prayer: Toward an Experimental Neuroscience of Religion”. Forsvaret finder sted torsdag den 7. maj 2009 kl. 15.00 i Det Teologiske Fakultets auditorium 2, bygning 1441.

DPU
Med henblik på erhvervelsen af ph.d.-graden i pædagogik forsvarer cand.mag. **Malou Juelskjær** afhandlingen “En ny start – bevægelser i/gennem tid, rum, krop og sociale kategorier via begivenheden skole-skift”. Forsvaret finder sted onsdag den 20. maj 2009, kl. 13.00 i lokale D169, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Tuborgvej 164.

FORSKNINGSSTØTTE

Aarhus University Graduate School of Health Sciences
Subject to the provision of the necessary grant, the Graduate School of Health Sciences hereby calls for applications for a co-financed PhD scholarship with the project title “Right hemisphere contributions to social cognition: Clinical perspectives on cognition and brain imaging”.
Applications are to be received no later than 29 May 2009 at 12 noon. Full details are available from www.health.au.dk/menu1889-en.

Grønlandsrelaterede ph.d.-stipendier
For at styrke forskningsudvikling og forskerrekrutering i Grønland har Forsknings- og Innovationsstyrelsen opslået tre ph.d.-stipendier til besættelse i 2009. Stipendierne kan besættes inden for alle faglige hovedområder. Se hele opslaget på www.fi.dk
Ansøgningsfrist den 1. juli 2009, kl. 12.

STILLINGER

Ved Aarhus Universitet er nedenstående stillinger opslået ledige. Opslagenes fulde ordlyd vil fremgå af fakulteternes hjemmesider.

STUDENTERUNDERVISERE
Institut for Filosofi og Idehistorie
Ved Afdelingen for Filosofi er der 6 instruktorstillinger ledige til besættelse (under forudsætning af fornødent optag) pr. 1. september 2009 i disciplinerne Argumentationsteori/Logik og Etik, 1. årgang, og Social- og politisk filosofi samt Videnskabsfilosofi, 2. årgang. Ansøgningsfrist er tirsdag den 30. juni 2009, kl. 12.00.

LEGATER

Observator, mag.scient. Julie Marie Vinter
Hansens rejselegat
indkalder ansøgninger fra videregående studerende og yngre kandidater inden for fagene astronomi, matematik og fysik. Legatet ydes til studierejser i portioner ikke under kr. 5.000. Der ydes ikke støtte til studierejser, hvis eneste formål er at deltage i kongresser, symposier o.l. Ansøgningsfrist den 20. maj 2009.

Aalborg Katedralskole
Legater fra Aalborg Katedralskoles Studie- og Jubilæumsfond og Aalborg Katedralskoles Fællesfond kan søges af dimittender fra Aalborg Katedralskole som studiehjælp i de første studieår. Ansøgningsfrist den 29. maj 2009.

BOLIG
Til leje:
Overnatning Århus – alternativ til hotelværelse. Central, møbleret 2-vær. lejlighed udlejes fra få dage til flere måneder til pendler, underviser, forsker o.lign. 2064 1579 email: kikki@funky7.dk

Boligannoncer
Sendes til Studenterrådet, Aarhus Universitet
Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C
Tlf. 8942 5464
vedlagt 50 kr. til dækning af omkostninger.

Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk
Her er det muligt at indtaste sin annonce gratis. Annoncen vil være tilgængelig i ca. 20 dage.

Deltag i et eksperiment og vind penge!

Ph.d.-studerende ved Psykologisk Institut søger unge mænd i alderen 18-30 år til at deltage i et økonomisk eksperiment med mulighed for at vinde flere hundrede kroner!
Som forsøgsdeltager vil du skulle spille en række online økonomiske spil i et lokale i Universitetsparken. Eksperimentet kommer til at foregå i juni 2009.
Kontakt Niels Holm Jensen, nielshje@psy.au.dk senest d. 20. maj.

DANMARKS PÆDAGOGISKE
UNIVERSITETSSKOLE
AARHUS UNIVERSITET

KANDIDATUDDANNELSER | EFTERÅR 2009

MØD DPU'S
KANDIDATUDDANNELSER

DPU holder vidensdage om kandidatuddannelser:
I Århus den 12. maj kl. 17.30
og i København den 14. maj kl. 17.00.

Kom og få vejledning, svar på dine spørgsmål og kvalificér dit valg af uddannelse.

Ansøgningsfrist 1. juli 2009

Læs mere om vidensdagene og DPU's kandidatuddannelser inden for læring, didaktik og kompetenceudvikling på www.dpu.dk/kandidat

Uddannelserne er:

Generel pædagogik
IT-didaktisk design
Pædagogisk psykologi
Pædagogisk sociologi
Pædagogisk antropologi
Pædagogisk filosofi
Didaktik inden for dansk, matematik, materiel kultur og musikpædagogik
The European Masters in Lifelong Learning: Policy and Management (MALLL)

Indkaldelse af forslag til kandidater til
Lundbeckfondens Forskerpris for Yngre Forskere 2009
og Lundbeckfondens Talentpriser 2009

Lundbeckfonden vil igen i 2009 uddele en pris til en yngre, dansk forsker under 40 år, der har præsteret fremragende forskning inden for sundheds- eller naturvidenskaberne. Prisen er en personlig hæderspris på 250.000 kr.

Lundbeckfonden vil ligeledes uddele tre talentpriser til forskere under 30 år, som har præsteret særligt lovende forskning inden for sundheds- eller naturvidenskaberne. Prisen er en personlig hæderspris på 75.000 kr.

Priserne uddeles på basis af begrundede indstillinger fra ledende forskere ved de danske universiteter eller højere læreanstalter.

Indstillinger bedes indsendt via fondens elektroniske ansøgningssystem, som findes på www.lundbeckfonden.dk og skal være Lundbeckfonden i hænde senest den 15. juni 2009. Tidligere indstillede kandidater kan genindstilles, såfremt de fortsat opfylder kriterierne.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til forskningschef, cand. med., Ph.D. Anne-Marie Engel.

Lundbeckfonden er en erhvervsdrivende fond med væsentlige aktieposter i H. Lundbeck A/S og ALK-Abelló A/S. Fonden uddeler årligt ca. 330 mio. kr. til videnskabelige formål indenfor sundheds- og naturvidenskaberne.

LUNDBECKFONDEN

Lundbeckfonden, Vestagervej 17, 2900 Hellerup
Tlf. 39 12 80 00, www.lundbeckfonden.dk

Sabelslugning og nekrofile gråænder i Søauditorierne

Hvem siger, forskning er humorforladt? Den skæve og aparte forskning har nu i 19 år haft sin egen nobelpris – The IG Nobel Prize. Forleden gæstede manden bag prisen samt nogle af de tidligere års vindere for første gang Danmark og Aarhus Universitet.

Af Hans Plauborg

hhp@adm.au.dk

At gråænder skulle have en særlig hang til homoseksuel nekrofil er gået upåagtet hen over hovederne på videnskabsfolk i århundreder. Lige indtil en forårsdag i 2003, hvor Kees Moeliker sad og hang ved vinduet i sit kontor på Rotterdams Naturhistoriske Museum. Pludselig hørte museumsinspektøren et bump: En grå-and var fløjet ind på et vindue længere nede i bygningen. Hvad der herefter skete, har ændret videnskabens syn på ænder for evigt. En anden hangrånd landede således ved siden af det medtagne andelig, og efter et par minutter med intense bid i baghovedet på den døde and besteg den sin afdøde artsfælle og begyndte at kopulere voldsomt med liget. I hele 75 minutter var Kees Moeliker vidne til verdens første registrerede tilfælde af homoseksuel nekrofil blandt gråænder.

Med en humor så knastør som sandet i Vestsahara fortalte Kees Moeliker sin historie, da han sammen med andre

vindere af den såkaldte IG-nobelpris var inviteret til Aarhus Universitet af Det Naturvidenskabelige Fakultet.

De, der følger denne bagside, vil allerede vide, at *The IG Nobel Prizes* er en række priser, der hvert år uddeles som en pendant til de rigtige nobelpriser. Priserne uddeles til forskere og andre driftige folk, der har markeret sig med kuriøs forskning og sære opfindelser, og priserne overrækkes under stor ståhej af vindere af de rigtige nobelpriser.

Først grin, så tænk

Ca. 800 begejstrede publikummer i Søauditorierne overværede showet, der blev præsenteret af Marc Abrahams – idemanden bag IG-nobelpriserne, som i oktober bliver uddelt for 19. gang. Marc Abrahams, der er matematiker af uddannelse og ligner en mellemting mellem Bill Gates og en forvokset Harry Potter, fik ideen til IG-nobelpriserne, da han i 1990 blev ansat som redaktør på et videnskabeligt tidsskrift.

– Jeg fandt hurtigt ud af, at videnskaben er fyldt med historier, der først får

os til at grine og derefter tænke. Jeg ville gerne være med til at udbrede kendskabet til de historier og vise, at forskning og forskere ikke er så kedelige, som nogle tror, siger Marc Abrahams, der ud over foredragsturneerne i USA, England og Europa også driver hjemmesiden www.improbable.com, hvor alverdens skæve forskning finder vej.

Sabelslugningens bivirkninger

Aftenens hovedattraktion var uden tvivl Dan Meyer, der i 2007 vandt IG-nobelprisen i medicin for sit medforfatterskab til den videnskabelige artikel "Sword swallowing and its sideeffects". Meyers er formand for sabelslugernes forening i USA, og sammen med radiologen Brian Witcombe påtog han sig den opgave at lave verdens første videnskabelige undersøgelse af de bivirkninger, det kan have at lade en blankpoleret krumsabel glide ned i spiserøret og – hvis den er lang nok – kilde toppen af mavesækken.

Måske ikke overraskende viste svarene i det spørgeskema, Meyer og Wit-

combe sendte ud til 110 sabelslugere, at ømme halse (i miljøet kendt som "sword throats") er et udbredt problem hos især urutinerede sabelslugere. Det samme er smerter i brystkassen.

Af mere alvorlige bivirkninger fandt Meyer og Witcombe et par tilfælde af sønderrevne svælg (en risiko, der forøges dramatisk ved slugning af krumme sabler), et enkelt ødelagt spiserør, flere tilfælde af betændelse i den beskyttende membran om lungerne og hele 16 tilfælde af mindre indre blødninger. En sabelslugende mavedanserinde havde desuden været udsat for en blodstjrtning, da en ivrig tilskuer ville placere en pengeseddel i hendes trussekant under en opvisning. Kvinden overlevede.

Og det gjorde den rutinerede Dan Meyer heldigvis også, da han med største selvfølgelighed foran det gispende publikum i det store Søauditorium demonstrerede, hvordan man lader en 70 cm lang sabel glide ned – de sidste 40 cm i frit fald uden brug af hænder. ■

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Don't try this at home. Dan Meyer demonstrerer sabelslugningens chokerende kunst. Han har selv publiceret en IG-nobelvindende artikel om sundhedsfarerne ved 70 cm stål i spiserøret.

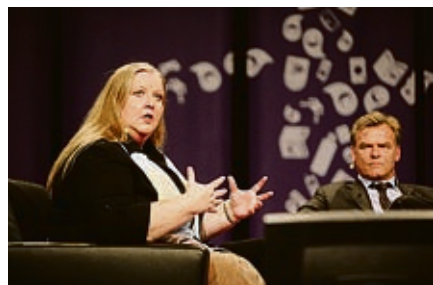
Tykke mænd lettere til tops end overvægtige kvinder

Mænd med top på maven har lettere ved at komme til tops i erhvervslivet end kvinder med knæ i skoene. Det viser ny forskning fra Michigan State University, der har undersøgt BMI-tallet hos de administrerende direktører i flere hundrede amerikanske virksomheder.

Resultaterne, der er offentliggjort i tidsskriftet *Equal Opportunities International*, viser, at administrerende direktører i USA generelt er noget tyndere end normalbefolkningen. Kun fem procent af både de mandlige og kvindelige topchefer er decideret fede (BMI over 30), mens det

gælder for næsten 40(!) procent af normalbefolkningen. Til gengæld er mellem 50 og 60 procent af de mandlige ledere overvægtige (BMI mellem 25-30), mens det kun gælder 5-10 procent af de kvindelige topledere. Med andre ord er langt hovedparten af de kvindelige topchefer normalvægtige (eller undervægtige – det siger undersøgelsen ikke noget om), mens hovedparten af de mandlige chefer har tillagt sig den naturlige pondus, som et moderat "bildæk" giver.

– En lettere overvægt kan muligvis ligefrem gavne karrieremulighederne for

Der er som bekendt altid undtagelser, der bekræfter reglen.

mænd, mens overvægt tydeligvis indvirker negativt på kvinders mulighed for at nå til tops, siger en af forskerne bag undersøgelsen, lektor Mark Roehling. Resultatet af undersøgelsen bekræfter ifølge Roehling andre undersøgelser, der har vist, at der er større kulturel tolerance og måske ligefrem præference for XL-mænd end for ditto kvinder.

Studier kan give hårtab

At læsning og intense akademiske studier kan gøre en syg og lettere vanvittig har mange studerende og forskere erfaret. Ingen har dog taget emnet så seriøst som den berømte schweiziske læge Samuel Auguste André David Tissot, der i 1700-tallet behandlede problemet i bogen, som i engelsk oversættelse hedder: *Diseases Incidental to Literary and Sedentary Persons, with Proper Rules for Preventing Their Fatal Consequences, and Instructions for Their Cure*.

Tissot er formentlig bedst kendt for sine studier af farerne ved onani – afhandlingen *L'Onanisme: Dissertation sur les Maladies Produites par la Mastur-*

bation fra 1774 havde stor indflydelse på onaniopfattelsen i hele Europa – men farerne ved læsning havde altså også Tissots opmærksomhed. I foromtalt bog byder han på mere eller mindre grufule eksempler. Filosofen Malebranche skulle f.eks. ved flere lejligheder have klaget over, at han altid fik en forfærdelig hjertebanken, når han læste en anden filosof, nemlig Descartes. En unavngiven professor i retorik fik besvimelsesanfald, når han kom til særligt lyriske passager hos Homer, men ingen led dog som en vis Chevalier de Pernay, der efter fire måneders dybt intense studier uden forudgående varsel oplevede, at hans skæg faldt af. Derefter øjenvipper og -bryn og til sidst håret på hovedet.

Tissots anbefalinger for at undgå sygdomme ved læsning indbefatter "gode vine, sunde kødretter, kolde bade og lejlighedsvis tarmskylninger". Men åreladninger – 1700-tallets universalmiddel mod næsten hvad som helst – måtte man for alt i verden ikke give åndens arbejdere, da de pga. af deres svagelige konstitution ifølge Tissot ikke tåler det. ■